

Mervi Lätti & Jonna Löf (toim.)

Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan ohjaus - ohjauksen mallit ja hyvät käytännöt

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan ohjaus - ohjauksen mallit ja hyvät käytännöt

Mervi Lähti & Jonna Löf (toim.)

Lukijalle

*”Matalan kynnyksen yksilöllistä ohjaamista!
Vastuullinen itseohjautuva toiminta sopii avoimiin AMK-opintoihin.
Infoa saa kun sitä osaa pyytää.”*

Julkaisusarja C, Raportteja: 38
Vastaava toimittaja Kari Tiainen
Taitto Salla Anttila
Kansikuva Tuukka Pakarinen

@ Tekijät ja Karelia-ammattikorkeakoulu
Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

ISBN 978-952-275-216-1
ISSN-L 2323-6914
ISSN 2323-6914

Julkaisujen myynti ja jakelu Karelia-ammattikorkeakoulu
julkaisut@karelia.fi
tahtijulkaisut.net

Tämä raportti on syntynyt avoimen AMK:n kehittämisverkoston työryhmän selvitystyön tuloksena. Selvitystyö on lähtenyt liikkeelle tarpeesta selvittää avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ohjauksen käytäntöjä ja hyviä toimintamalleja sekä tarpeesta kehittää niitä. Tällä raportilla pyritään selkeyttämään avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksen nykytilaa ja kehittämiskohteita sekä ennen kaikkea tuomaan esille niitä hyviä käytäntöjä, joita ammattikorkeakouluilla on jo käytössään avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaamisessa.

Raportti on tarkoitettu ensisijaisesti palautteeksi ja kannustukseksi ammattikorkeakoulujen avoimen AMK:n henkilöstölle ja ohjausta antaville tahoille, mutta myös ammattikorkeakoulujen johdolle ja muulle henkilöstölle. Toivomme, että esiin tuodut hyvät käytännöt auttavat ammattikorkeakouluja kehittämään ohjausta ja tuovat välineitä avointen ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden ohjaukseen kehittämiseen. Kannustamme poimimaan ja ottamaan käyttöön jokaiselle ammattikorkeakoululle sopivimmat hyvät toimintamallit ja ohjaukseen käytännöt.

Selvitystyön tekeminen ja teemaryhmässä työskentely on ollut antoisaa, inspiroivaa ja avartavaa. Kiitos kyselyihin vastanneille ammattikorkeakouluille ja avoimien AMK:ien opiskelijoille. Ilman vastauksianne, tätä raporttia ei olisi saatu koottua ja saatu ääntänne kuuluville. Kiitos teemaryhmän jäsenille, raportin kirjoittajille sekä raportin työstämisessä apuna olleille.

Rovaniemellä 15.6.2016

Ohjauksen teemaryhmän puolesta

Jonna Löf

Sisällys

Lukijalle 5

1 Johdanto 9

**2 Ammattikorkeakoulujen avoimen
AMK:n opiskelijoiden ohjaukset 13**

2.1 OHJAUKSEN NYKYTILA 14

2.2 OHJAUKSEN MENETELMIÄ JA VÄLINEITÄ 14

2.3 TIEDOTTAMINEN, NEUVONTA JA OHJAUS OPINTOJEN ERI VAIHEISSA 15

2.4 OHJAUSTARPEET JA KOHTEET 20

2.5 OHJAUKSEN HAASTEET JA ONGELMAKOHDAT 21

2.6 OHJAUKSEN KEHITTÄMISTOIMET 22

3 Avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaukokemuksia 25

3.1 KYSELYYN VASTANNEIDEN OPISKELIJOIDEN
TAUSTA JA OPINTOJEN TAVOITTEET 25

3.2 AVOIMEN AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJOIDEN OHJAUSTARPEET 29

3.3 AVOIMEN AMMATTIKORKEAKOULUN
OPISKELIJOIDEN OHJAUSKOKEMUKSIA 33

4 Ohjauksen hyviä käytäntöjä 37

4.1 AVOIMEN AMMATTIKORKEAKOULUN
OPISKELIJOIDEN OHJAUKSEN HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ 38

4.2 AMMATTIKORKEAKOULUN OHJAUKSEN
JÄRJESTÄMISEEN LIITTYVIÄ HYVIÄ KÄYTÄNTEITÄ 40

4.3 YHTEENVETO 41

5 Lopuksi 43

Kirjoittajat 46

Lähteet 47

LIITTEET 48

1 Johdanto

Mervi Lätti ja Jonna Löf

Avointa ammattikorkeakouluopetusta on järjestetty vuodesta 1997 lähtien ja perustetävänä on koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tarjoaminen. Toiminta on vakiintunut osa ammattikorkeakoulujen tarjoamia elinikäisen oppimisen ja opiskelun mahdollistamia palveluja.

Opiskelu avoimessa AMK:ssa on omaehtoista aikuiskoulutusta; opiskelu lähtee omasta halusta, tapahtuu useimmiten omalla ajalla ja omalla kustannuksella. Vaikka avoimen ammattikorkeakoulun opiskelumahdollisuudet ovat olleet aikuisten ulottuvilla jo melkein kaksikymmentä vuotta, korostuu opiskelumahdoluudesta tiedottamisen ja neuvonnan merkitys edelleen avoimen ammattikorkeakoulun toiminnassa samoin kuin opintojen suunnitteluun ja aloittamiseen liittyvä ohjaus.

Avoimen korkeakouluopetuksen suosio on kasvanut Suomessa viime vuosina. Erityisen huomattava opiskelijamäärien ja opintosuoritteiden kasvu on ollut avoimen ammattikorkeakoulun puolella. Vuodesta 2013 opiskelijamäärä (10 105) on melkein kaksinkertaistunut verrattuna vuoteen 2015, jolloin oli jo 18 519 opiskelijaa. Avoimen AMK:n opiskelijoiden suorittamat opintopistemäärät ovat puolestaan lähes kolminkertaistuneet vuodesta 2013 (68 842 opintopistettä) vuoteen 2015 (167 462 opintopistettä) verrattuna. Opiskelijamäärien huomattava nousu näkyy myös avoimen ammattikorkeakoulun toiminnassa ja opiskelijoiden ohjauksen tarpeessa.

Opintojen ja opiskelijoiden ohjaus on tärkeä ja eteenpäin vievä voima olipa kyseessä tutkinto-opiskelu tai opiskelu avoimessa ammattikorkeakoulussa. Ohjaustarpeiden moninaisuus ja kirjavuus korostuvat erityisesti aikuisten ohjauksessa. Elinikäiseen oppimiseen ja ohjaukseen liittyen aikuisilla on tarpeita saada tietoa olemassa olevasta koulutusjärjestelmästä, opiskelu-

mahdollisuuksista ja -vaihtoehtoista sekä niiden soveltuvuudesta omaan elämäntilanteeseen. Joillakin ajatuksena on päivittää ja lisätä ammattitaitoa, toisilla suunnata kokonaan uudelle alalle. Monella aikuisella saattaa olla pitkäkin aika aikaisemmista opinnoista, jolloin he kaipaavat erityisesti rohkaisua ja kannustusta opintojen pariin. Toisaalta myös nuoret voivat jäädä ilman opiskelupaikkaa tai haluavat käyttää esimerkiksi väli vuoden hyväksi ja tarvitsevat ratkaisujensa tueksi ohjausta ja neuvontaa.

Kiinnostavaa ohjauksen kehittämisen kannalta on, keitä ja millaisia avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijat ovat ts. millaisten opiskelijoiden parissa ammattikorkeakoulun henkilöstö työskentelee neuvoessaan ja ohjattaessaan heitä. Myös tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita antavan henkilöstön rooli ja tehtävät ohjausprosessin eri vaiheissa on tärkeä paikantaa.

Avoimen AMK:n opiskelijaprofilia on selvitetty ainakin kahdessa tutkimuksessa. Lohikosken (2008) mukaan tyypillinen avoimen ammattikorkeakoulun opiskelija on työssä käyvä, 40-vuotias perheellinen nainen, joka on suorittanut opistoasteen tutkinnon. Opiskelun motiivina on ammatillisen osaamisen kehittäminen. Toinen tyypillinen opiskelijaryhmä on 30-vuotiaat naiset, joiden tavoitteena on suorittaa tutkinto tulevaisuudessa. Eniten opiskellaan sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla.

Haltian, Leskisen ja Rahialan (2014) tutkimuksessa selvitettiin avoimen korkeakoulun opiskelijan muotokuvaa 2010-luvulla. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan muotokuva näyttäytyy vuonna 2012 kerätyn aineiston perusteella jokseenkin samankaltaiselta verrattuna Lohikosken vuonna 2008 tekemään tutkimukseen. Opiskelijoista enemmistö oli naisia ja iältään yli 30-49 -vuotiaita. Hieman yli kolmanneksella opiskelijoista oli ammatillinen tutkinto ja hieman alle kolmanneksella AMK-tutkinto. Opiskelijoista lähes 60 % oli työssä. Yleisin motiivi opiskeluun oli halu täydentää työelämässä tarvittavaa osaamista. Tämän lisäksi muita syitä opiskeluun olivat tutkintotavoitteinen opiskelu ja halu kehittää itseään harrastusmielessä.

Ohjauksen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisverkostossa. Vuonna 2009 tehdyn avoimen AMK:n opiskelijapalveluiden kehittämiseen liittyvän selvityksen mukaan avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaus- ja neuvontapalvelut, palveluiden määrä, toteutustavat sekä vastuut vaihtelivat ammattikorkeakouluittain. Useimmissa ammattikorkeakouluissa avoimen AMK:n opiskelijan ohjauksesta ja neuvonnasta vastasi avoimen AMK:n henkilökunta (opintosihteerit ja koulutussuunnittelijat). Opintoihin liittyviin ja opintojen tarkempaan sisältöihin sekä AHOT-kysymyksiin annettiin ohjausta ja neuvontaa koulutusaloilla (opinto-ohjaajat sekä koulutus- ja kehittämisspäälliköt). Avoimen AMK:n opiskelijoilla oli kaikissa ammattikorkeakouluissa mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta opintoihin. Ohjauksessa hyödynnettiin sähköpostia, puhelinta ja tukena käytettiin www-sivuja, opiskelijan opasta, opiskelijainfoja sekä opiskelijatutoreita. Kokonaisuutena ohjauksesta puuttui kuitenkin useimmissa ammattikorkeakouluissa selkeä toimintamalli, vaikka hyviä ohjaus- ja neuvontapalveluihin liittyviä käytäntöjä oli paljon. (Avoin AMK -kehittämisverkosto 2009.)

Avoimen ammattikorkeakoulun ohjaus- ja neuvontapalveluja on jäsenetty ja niistä on tuotettu materiaalia avoimen AMK:n toimijoiden käyttöön (esim. Riihiniemi 2009). Ohjausta on mallinnettu opiskelijan opintopolun vaiheiden (ennen opintoja, opintojen suunnittelu ja aloitus, opintojen aikana sekä opintojen lopussa ja jälkeen) mukaan. Tuotettua tietoa on ammattikorkeakouluissa hyödynnetty ja sovellettu eri tavoin.

Aiemmin tehdyn kehittämistyön lisäksi huomion kiinnittäminen tiedottamiseen, neuvontaan ja ohjaukseen on ajankohtaista ja tärkeää vielä tänäkin päivänä. Avoimen AMK:n kehittämisverkoston yhdeksi strategiseksi päätavoitteeksi onkin kirjattu oppimisen ja ohjauksen kehittäminen osana elinikäistä oppimista. Verkostossa perustettiin vuonna 2015 ohjauksen teemaryhmä, jonka tehtäväksi asetettiin kartoittaa avoimien ammattikorkeakoulujen ohjauksen hyviä käytäntöjä, ohjauksen malleja ja prosesseja. (Avoimen ammattikorkeakoulun strategia 2014–2017, Avoimen ammattikorkeakoulun toimintasuunnitelma 2015–2017).

Tämä raportti koostuu ohjauksen teemaryhmän tekemästä kahdesta ohjauksen teemoihin liittyvästä kyselystä. Toukokuussa 2015 tehtiin ammattikorkeakoulujen avoimen AMK:n henkilöstölle kysely, jossa selvitettiin avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksen käytänteitä ja kartoitettiin organisaatioissa käytössä olevia hyviä toimintamalleja. Kyselyn tuloksia kuvataan tämän raportin luvussa kaksi. Toinen kysely suunnattiin avoimen AMK:n opiskelijoille lokamarraskuussa 2015. Tässä kyselyssä selvitettiin avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaustarpeita ja -kokemuksia ja niitä on kuvattu luvussa kolme. Lisäksi teemaryhmän jäsenet ovat tehneet lisäselvityksiä ohjauksen hyvistä käytännöistä ammattikorkeakoulujen avoimen AMK:n yhdyskiloilta. Lukuun neljä on koottu selvitystyön tuloksena saatua materiaalia hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista.

Edellä mainituista teemaryhmän työstämistä kyselystä saadut AMK-kohtaiset tulokset on toimitettu ammattikorkeakouluille hyödynnettäväksi ja toiminnan kehittämistä varten. Tämän raportin tavoitteena on kuvata avoimen ammattikorkeakoulun ohjauksen nykytilaa yleisellä tasolla, paikantaa ohjauspalveluiden kehittämiskohteita, sekä tuoda esiin ohjauksen hyviä käytäntöjä ja malleja.

2 Ammattikorkeakoulujen avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauskäytännöt

Elina Karaus ja Kristiina Pulakka

Ohjauksen teemaryhmä toteutti ammattikorkeakouluille kyselyn, jossa selvitettiin avointen ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden ohjauksen menetelmiä ja käytäntöjä. Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä 18.5.–29.5.2015. Kyselyn kysymyspatteristo löytyy raportin lopusta liitteestä 1. Kyselyyn vastasi 20 ammattikorkeakoulua¹. Seuraavassa esitellään kyselyn keskeisimmät tulokset avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan ohjauksen nykytilasta ja käytänteistä.

Avoin ammattikorkeakoulu on organisoitu ammattikorkeakouluissa eri tavoin. Kahdestakymmenestä kyselyyn vastanneesta ammattikorkeakoulusta viidessä AMK:ssa avoin ammattikorkeakoulu on keskitetty omaksi yksikökseen ja kahdessa AMK:ssa se on hajautettu eri aloille tai yksiköihin. Suurin osa ammattikorkeakouluista (9 ammattikorkeakoulua) koordinoi keskitetysti avointa AMK - toimintaa, mutta jokaisella koulutusallalla on oma avoimen AMK:n yhdyshenkilö. Kolmessa ammattikorkeakoulussa avoimen AMK:n hallinto on keskitetty ja toimintaa koordinoidaan, mutta toiminta tapahtuu eri yksiköissä. Yksi ammattikorkeakoulu ilmoitti, että avoin AMK on osa opintoasiain yksikköä.

¹ Lapin ammattikorkeakoulu, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu, Saimaan ammattikorkeakoulu, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Karelia-ammattikorkeakoulu, Vaasan ammattikorkeakoulu, Centria-ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Yrkeshögskolan Novia, Lahden ammattikorkeakoulu sekä Laurea-ammattikorkeakoulu.

2.1 OHJAUKSEN NYKYTILA

Jokaisen kyselyyn vastanneen ammattikorkeakoulun avoimen AMK:n opiskelijat kuuluvat ohjauksen piiriin ja he saavat joko samat tai osittain samat ohjauspalvelut kuin tutkinto-opiskelijat. Yhdeksässä ammattikorkeakoulussa avoimen AMK:n opiskelijat saavat samat ohjauspalvelut kuin tutkinto-opiskelijatkin. Vähän yli puolet ammattikorkeakouluista (11) ilmoitti, että avoimen AMK:n opiskelijat saavat osittain samat ohjauspalvelut kuin tutkinto-opiskelijatkin.

Yli puolessa (12/20) kyselyyn vastanneista ammattikorkeakouluista avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaus kuuluu normaaliin työnkuvaan eikä sitä ole resursoitu opetus- ja ohjaushenkilöstölle erikseen. Kahdeksassa AMK:ssa ohjaus on eri tavoin resursoitu. Lisäresurssia saa joko tarpeen mukaan tai alasta ja ryhmäkoosta riippuen.

Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijat on huomioitu myös koko AMK:n tasolla ohjaus- tai hyvinvointisuunnitelmassa kahdessa eri ammattikorkeakoulussa. Erityisesti polkuopiskelijat ovat näissä ammattikorkeakouluissa yhdenvertaisessa asemassa tutkinto-opiskelijoihin nähden. Yksittäisiä opintojaksoja suorittavat nähtiin jäävän ohjauspalveluiden ulkopuolelle useammin kuin polkuopiskelijoiden. Yksittäisiä opintojaksoja suorittavat eivät integroidu yhtä vahvasti osaksi tutkinto-opiskelijoiden ryhmää kuin polkuopiskelijat. Kolmessatoista ammattikorkeakoulussa myös avoimen AMK:n tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut on kuvattu ja ohjauksesta on tehty prosessikuvaus tai vastuumatriisi.

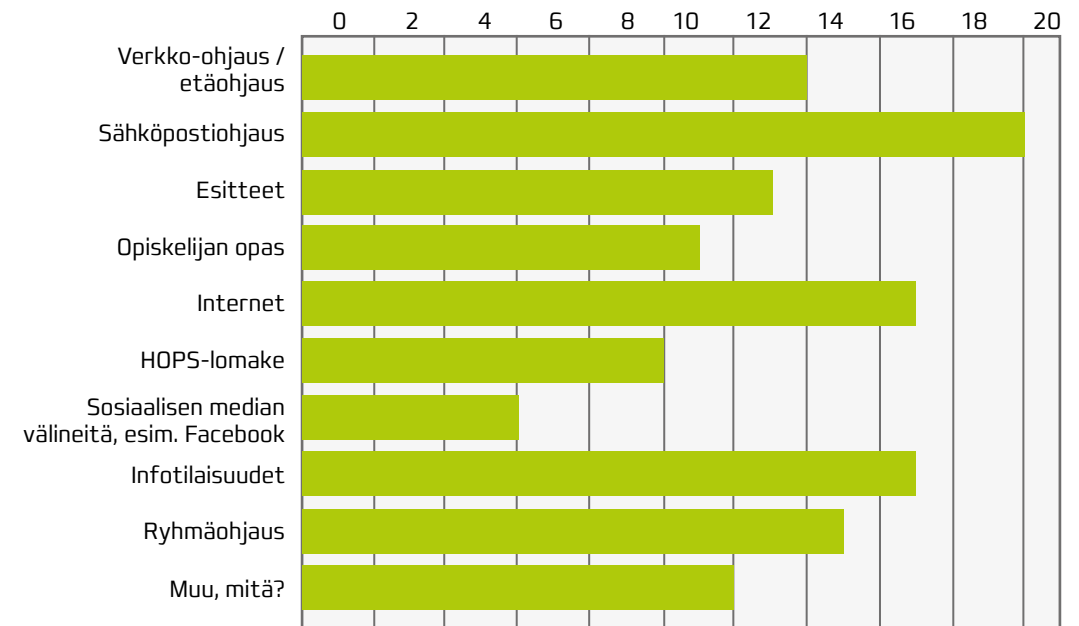
Vastauksista voidaan päätellä, että avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaus on huomioitu yhä paremmin, tai sitä ollaan parhaillaan kehittämässä. Parhaimmassa asemassa ovat polkuopiskelijat. Haasteeksi koettiin yksittäisille opintojaksoille osallistuvien ohjaus ja neuvonta.

”Aloittaessaan avoimen AMK:n opiskelijoina, tarvitsevat enemmän ohjausta, koska eivät aina tule ns. normaalia hakijan polkua.”

”Yksittäisen opintojakson suorittaja tarvitsee opintojen alussa ohjausta järjestelmistä ja käytännöistä, polkuopiskelijat kulkevat tutkintoryhmän mukana ja samassa ohjauksessa.”

2.2 OHJAUKSEN MENETELMIÄ JA VÄLINEITÄ

Avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaukseen käytetään erilaisia menetelmiä ohjauksen eri vaiheissa ja tarkoituksissa. Kuvio 1 selittää, että kaikki ammattikorkeakoulut antavat avoimen AMK:n opiskelijoille ohjausta sähköpostitse. Toiseksi suosituimmat ohjaustavat (17) olivat netin kautta sekä erilaisissa infotilaisuuksista annettava ohjaus ja neuvonta. Muita suosittuja tapoja olivat verkon kautta tai etänä annettava ohjaus ja ryhmäohjaus. Noin puolet kyselyyn vastanneista ammattikorkeakouluista käyttää ohjauksessa apuna esitteitä, opiskelijan opasta ja HOPSin eli henkilökohtaisen opintosuunnitelman laadintaa. Sosiaalista mediaa kuten Facebookia ohjaukseen käyttää kuusi avointa ammattikorkeakoulua. Muita menetelmiä ovat henkilökohtainen yksilöohjaus joko puhelimitse tai kasvokkain sekä erilaiset AMK:n sisäiset Intranetit, Moodle sekä Yammer-ryhmät. Myös tässä kohdassa huomioitiin polkuopiskelijoiden olevan paremmassa asemassa yksittäisiä opintojaksoja suorittaviin nähden, sillä polkuopiskelijoille kuuluvat myös tutkinto-opiskelijoiden ryhmäohjaukset ja tutoroinnit.

Kuvio 1. Avoimissa ammattikorkeakouluissa käytössä olevat ohjauksen menetelmät ja välineet.

2.3 TIEDOTTAMINEN, NEUVONTA JA OHJAUS OPINTOJEN ERI VAIHEISSA

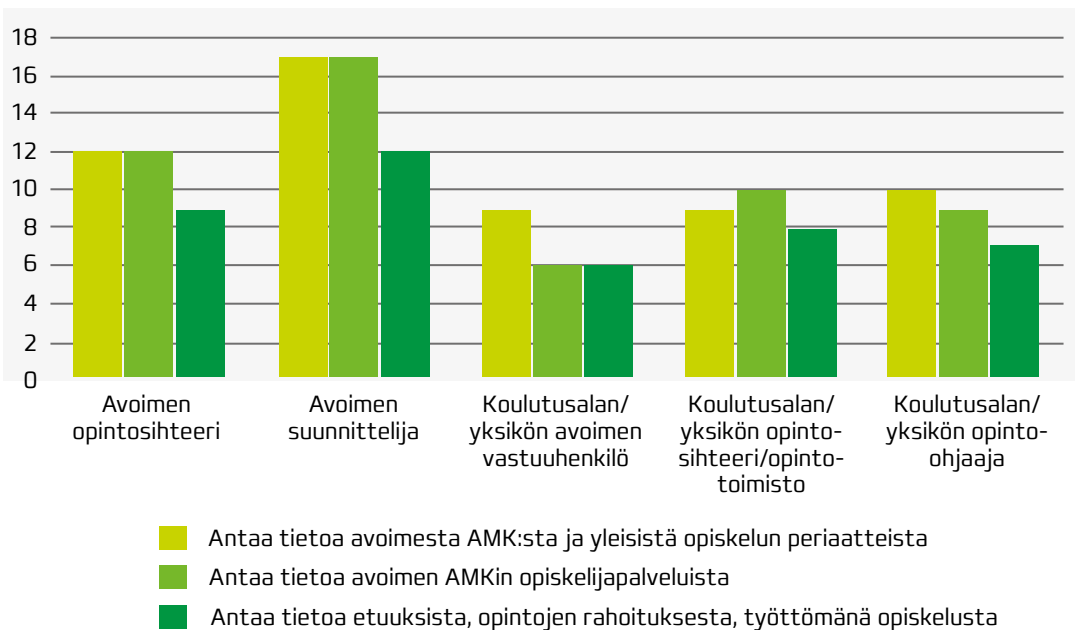
Avoimen AMK:n opiskelijan ohjauksen eri vaihteet synnyttävät ohjauksellisen ketjun, joka kulkee läpi hänen koko opiskelunsa. Ohjaus jakaantuu moniin eri vaiheisiin aina opiskelupäätöksen tekemisestä opintojen päättymiseen saakka. Tähän ohjauksetjuun osallistuvat monet eri henkilöt. Ammattikorkeakouluille tehdystä kyselystä ohjauksen eri vaiheet jaoteltiin seuraavasti: ohjaus ennen opintoja, opintojen suunnitteluvaiheessa, opintojen aikana sekä opintojen päättyessä.

Ammattikorkeakouluissa avoimen AMK:n opiskelijan ohjaus jakaantuu eri tavoin eri henkilöiden kesken riippuen mm. siitä, miten avoin AMK on ammattikorkeakoulun sisällä organisoitu. Ohjausta antavat myös eri nimekkeillä toimivat henkilöt. Seuraavassa esitellään, miten ohjauksen vaiheet jakautuvat henkilöiden kesken eri ammattikorkeakoulussa. Kyselyssä oli annettu valmiina 14 eri toimijaa, joista kyselyyn vastanneet ammattikorkeakoulut valitsivat heille sopivimmat vaihtoehdot. Näin ollen vastaukset jakaantuivat erittäin laajalti. Seuraavissa kappaleissa on huomioitu eniten vastauksia saaneet toimijat. Suluissa on ilmoitettu vastausten määrä kahdestakymmenestä kyselyyn vastanneesta ammattikorkeakoulusta. Huomioitavaa on myös se, että useampi toimija voi antaa ohjausta samoissa tilanteissa opiskelijan ohjaustarpeesta ja opiskelutavasta riippuen.

Ohjaus ennen opintoja ja opintojen alkuvaiheessa

Avoimen AMK:n markkinointiin osallistuivat pääosin avoimen AMK:n suunnittelija (17) ja opintosihtööri (9). Näiden lisäksi markkinointiin osallistuivat hakutoimisto (13) sekä kunkin koulutusalan avoimen vastuu- tai yhdyshenkilö (9), koulutusalan/ yksikön opintosihtööri (8) tai opinto-ohjaaja (9).

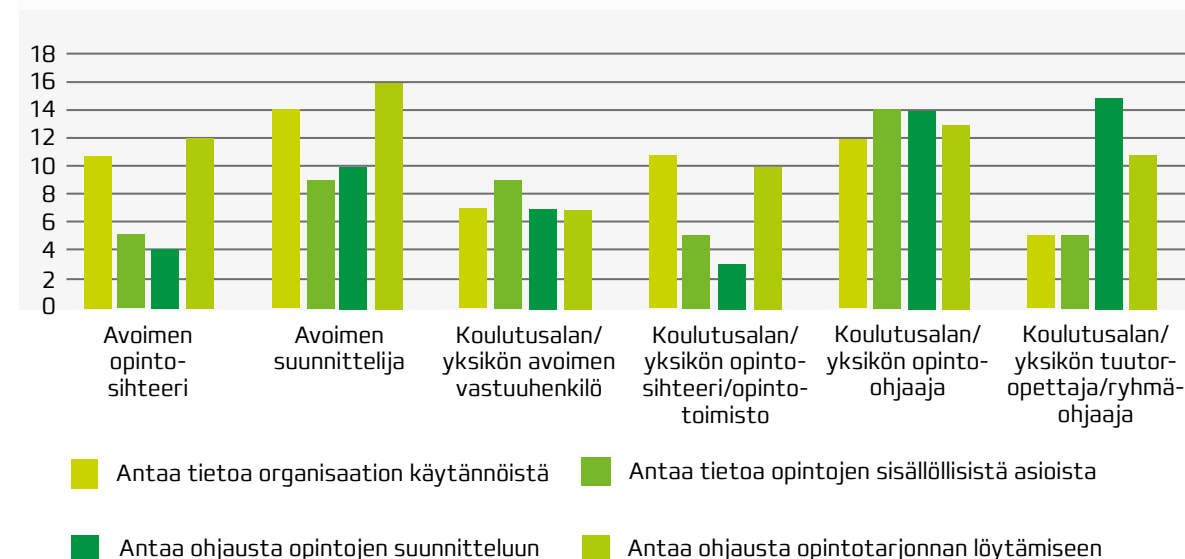
Opintojen suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä päävastuu ohjauksesta on avoimen ammattikorkeakoulun suunnittelijalla ja opintosihteerillä (kuvio 2). Myös avoimen AMK:n toimintatavoissa ja yleisissä opiskeluperiaatteissa opiskelijoita neuvoo useimmiten avoimen AMK:n suunnittelija (17) ja opintosihteerit (12). Toiseksi eniten ohjaukseen osallistuvat opinto-ohjaaja (10), koulutusalan/ yksikön avoimen AMK:n vastuuhenkilö (9) ja/tai alan opintosihteerit (9). Samojen henkilöiden vastuulla on kertoa myös avoimen AMK:n opiskelijapalveluista, etuuksista, opintojen rahoittamisesta sekä työttömänä opiskelusta.

Kuvio 2. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelukäytännöistä tiedottaminen ja neuvonta.

Seuraavassa esitellään tahot, jotka osallistuvat avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opintojen suunnitteluun ja ohjaavat heitä opintojen sisällöllisissä asioissa ja sopivien opintojen löytymisessä (kuvio 3). Ammattikorkeakoulujen käytännöistä tietoa antavat avoimen AMK:n suunnittelija (14) sekä opintosihteerit (11). Lisäksi tietoa antavat usein myös koulutusalan/ yksikön tutoropettaja /ryhmänohjaaja (14), opinto-ohjaaja (12) tai koulutusalan/ yksikön opintosihteerit.

Useimmiten apua opintojen sisällöllisissä asioissa saa koulutusalan/yksikön tutoropettajalta (15) ja opinto-ohjaajalta (14). Opintojen suunnittelussa ohjausta saa koulutusalan/ yksikön tutoropettajalta /ryhmänohjaajalta (12) sekä opinto-ohjaajalta (14). Mukana ohjauksessa ovat myös avoimen AMK:n suunnittelija ja/tai koulutusalan/yksikön avoimen AMK:n vastuuhenkilö. Opintotarjonnan löytämisessä suurin rooli on avoimen AMK:n suunnittelijalla (16) ja opintosihteerillä (12). Apua saa myös opinto-ohjaajalta (13) ja/tai koulutusalan/yksikön opintosihteeriltä (10).

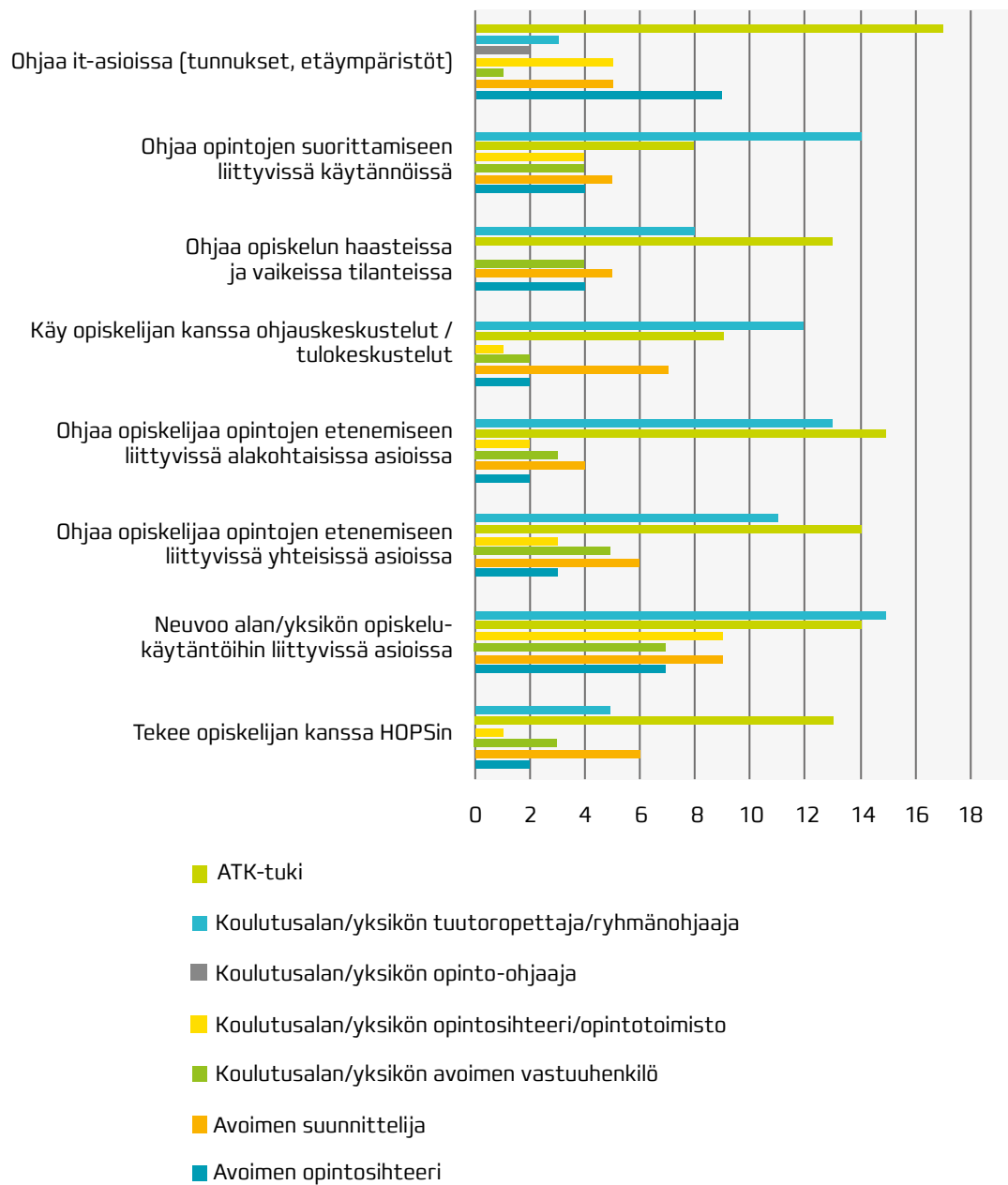
Kuvio 3. Opintojen suunnitteluun ja sisällöllisiin asioihin ohjausta antavat tahot avoimissa ammattikorkeakouluissa.

Ohjaus opintojen aikana

Opintojen alkaessa avoimen AMK:n opiskelijat kaipaavat tukea ja ohjausta mm. HOPS:n laadintaan, opintojen etenemisen haasteisiin ja tietotekniikkaan liittyvissä kysymyksissä. Ammattikorkeakoulujen eri toimijat ohjaavat avoimen AMK:n opiskelijoita erilaisissa opintoihin liittyvissä kysymyksissä (kuvio 4).

HOPS:n laadinnassa opiskelijan apuna on useimmiten koulutusalan/ yksikön opinto-ohjaaja (13), avoimen AMK:n suunnittelija (6) ja/tai koulutusalan/ yksikön tutoropettaja /ryhmänohjaaja (5). Samat tahot myös ohjaavat opiskelijaa opintojen etenemiseen liittyvissä yleisissä asioissa kuten esimerkiksi opiskelusuunnitelmien päivittämisessä. Opintojen alkaessa opiskelijoiden kanssa voidaan käydä myös ohjaus- tai tulokeskustelu. Keskustelun opiskelijan kanssa käyvät useimmiten koulutusalan/ yksikön tutoropettajat /ryhmänohjaajat (12), opinto-ohjaaja (9) tai avoimen AMK:n suunnittelija (7).

Opiskelukäytännöt voivat olla myös monelle uudelle opiskelijalle ennalta tuntemattomia. Jokaisella ammattikorkeakoululla ja jopa eri yksiköillä/tulosalueilla voi olla omia käytäntöjä, joista myös avoimen AMK:n opiskelijan olisi hyvä olla tietoinen. Tällaisia asioita ovat mm. opintojaksojen pedagogiset järjestelyt, tehtävien palautus ja tentit. Käytännön asioissa opiskelijoita neuvoo useimmiten koulutusalan/yksikön tutoropettajat/ryhmänohjaajat (14) ja/tai opinto-ohjaajat. Opiskelun haasteissa ja vaikeissa tilanteissa, kuten oppimisvaikeuksissa tai haasteellisissa elämäntilanteissa apua saa useimmiten opinto-ohjaajalta (13) tai koulutusalan/ yksikön tutoropettajalta/ryhmänohjaajalta (8). Käyttäjätunnuksiin ja oppimisympäristöihin liittyvissä asioissa neuvontaa ja ohjausta antavat useimmiten IT-tuki (17) ja avoimen AMK:n opintosihteerit (9). IT-asioissa apua saa myös avoimen AMK:n suunnittelijalta (5) tai koulutusalan/ yksikön opintosihteeriltä (5).

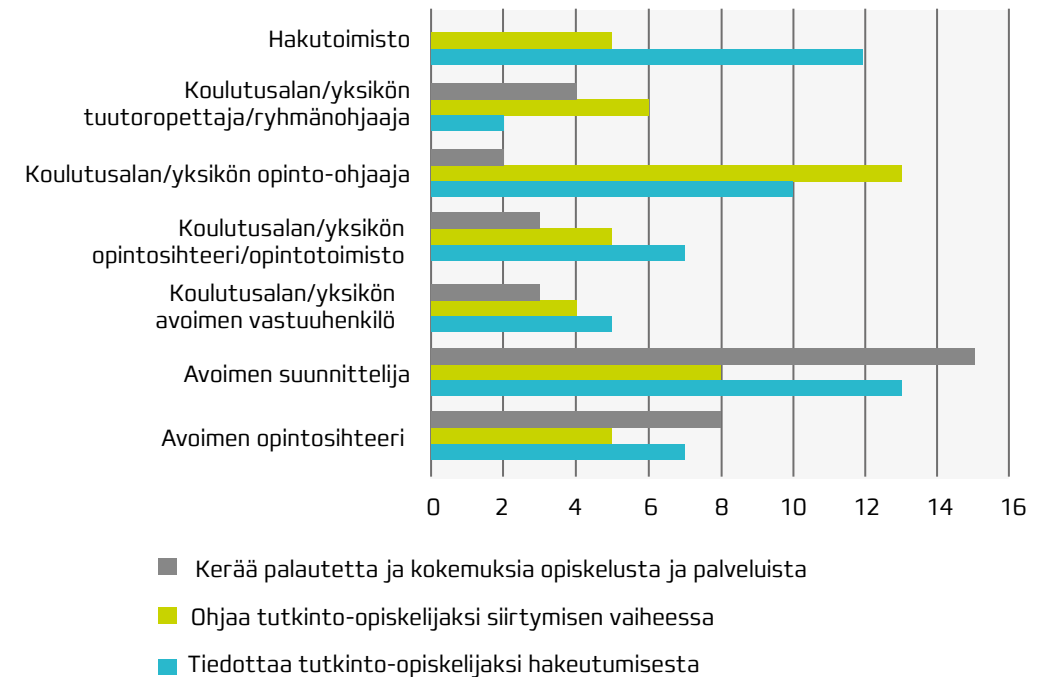

Kuvio 4. Opintojen aikana tapahtuva ohjaus avoimissa ammattikorkeakouluissa.

Ohjaus opintojen loppuvaiheessa

Opintojen päättyessä avoimen AMK:n opiskelijat voivat tarvita neuvontaa mm. tutkinto-opiskelijaksi hakeutumisessa sekä tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen eri vaiheissa. Opintojen loppuvaiheen ohjaus on kuvattu kuviossa 5. Tutkinto-opiskelumahdollisuudesta ja hausta opiskelijoita tiedottavat useimmiten avoimen AMK:n suunnittelija (13), hakutoimisto (12), opinto-ohjaaja (10), sekä avoimen AMK:n opintosihteeri (7) sekä koulutusalan/ yksikön opintosihteeri (7). Tutkinto-opiskelijaksi hakeutumisessa ja siirtymisen vaiheessa opiskelijoita neuvoo opinto-ohjaaja (13) ja avoimen AMK:n suunnittelija (8).

Opiskelijapalautteen kerääminen on tärkeää avoimen AMK:n palveluiden kehittämisen kannalta. Palautetta kerätään ammattikorkeakoulun käytänteiden mukaisesti. Palautetta keräävät useimmiten avoimen AMK:n suunnittelija (15) sekä opintosihteeri (8).

Kuvio 5. Opintojen loppuvaiheen ohjaus avoimissa ammattikorkeakouluissa.

Vastuunjako opiskelijoiden ohjauksesta opintojen eri vaiheissa

Kyselystä saatujen vastausten mukaan avoimen AMK:n ohjaus jakaantuu pääosin avoimen AMK:n suunnittelijan, avoimen AMK:n opintosihteerin sekä koulutusalojen opinto-ohjaajan, tutoropettajan/ryhmäohjaajan ja opintosihteerin kesken. Alkuvaiheessa opintomahdollisuuksien selvittely, opintojen suunnittelu ja avoimen AMK:n opiskelukäytäntöjen neuvonta on pääosin avoimen AMK:n suunnittelijan ja opintosihteerin vastuulla. Opiskelun käynnistyessä ja aloitusvaiheessa avoimen AMK:n suunnittelijan lisäksi myös koulutusalojen/yksiköiden opinto-ohjaajat ja tutoropettajat/ryhmäohjaajat ottavat enemmän vastuuta opiskelijoiden ohjauksesta. Avoimen suunnittelijan tehtävänä on antaa yleistä tietoa avoimen AMK:n opinnoista ja käytännöistä, ala- ja yksikkökohtaisten opinto-ohjaajien ja tutoropettajien/ryhmäohjaajien ottaessa roolia enemmän alakohtaisesta ohjauksesta. Ohjausta antavan henkilöstön jakautumiseen vaikuttaa myös se suorittaako opiskelija polkuopintoja vai yksittäisiä opintojaksoja. Yksittäisiä opintojaksoja suorittavat eivät välttämättä saa ohjauspalveluita yhtä laajasti kuin polkuopiskelijat, jotka kulkevat tutkinto-opiskelijaryhmänä mukana saaden samat tai melkein samat ohjauspalvelut kuin tutkinto-opiskelijakin.

”Ohjaus tärkeää koko prosessin vaiheessa, ohjauksen oltava saumatonta.”

2.4 OHJAUSTARPEET JA KOHTEET

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan kuinka paljon ja millaisiin kysymyksiin avoimen AMK:n opiskelijat tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa. Kyselyssä pyydettiin myös tietoa siitä, ovatko ohjauksen tarpeet ja kohteet erilaisia kuin tutkinto-opiskelijoilla.

Avoimen opiskelijoiden ohjaustarpeet vaihtelevat samoin kuin tutkinto-opiskelijoilla. Ohjauksen tarve on yksilöllistä ja eri alojen välillä saattaa esiintyä vaihtelua. Avoimeen tulevat opiskelijat ovat taustoiltaan, tavoitteiltaan ja elämäntilanteiltaan hyvin heterogeenisiä. Osa opiskelijoista on hyvin itsenäisiä, osa taas tarvitsee ohjausta hyvinkin paljon. Ohjauksen tarpeessa ei koettu olevan määrällisesti juurikaan eroa verrattuna tutkinto-opiskelijoihin. Sen sijaan ohjausta tarvitaan hieman eri asioihin kuin tutkinto-opinnoissa, muun muassa avoimen AMK:n periaatteisiin ja reunaehtoihin liittyen.

”Ohjaustarve on yksilökohtainen, ei opiskelumuotosidonnainen.”

”Mikäli joku avoimen opiskelija tarvitsee enemmän neuvontaa ja ohjausta, tulee helposti mielikuva, että ”ne kaikki avoimen opiskelijat” vievät paljon resursseja, vaikka kyseessä olisi yksittäistapaus. Näitä löytyy myös tutkinto-puolelta.”

Keskeisenä asiana ohjauksessa nähdään opintojen suunnittelu ja välineenä HOPS:n laatiminen. Avoimen AMK:n opiskelijat voivat tarvita enemmän ohjausta opintojen suunnittelussa, sopivien opintojen valitsemisessa sekä opintojen aikatauluttamisessa. Esimerkiksi aiemmin suoritettujen opintojen tai pois jäävän harjoittelun tilalle voidaan tarvita korvaavia opintoja. Kaikissa koulutuksissa ei ole valmiita opintopolkuja, jolloin opintojen koostaminen laajasta tarjonnasta vaatii enemmän suunnittelua ja ohjausta.

Avoimen AMK:n opiskelijoiden elämäntilanteet ja opiskelun rahoitusmuodot vaihtelevat: osa opiskelijoista käy töissä, jotkut ovat työttöminä ja osalla vakuutusyhtiö voi olla mukana

koulutuksen rahoittamisessa. Opintojen suunnittelussa tulee siten huomioida opiskeltavat opintopistemäärät ja -rajat. Opintojen rahoitus on avoimen opinnoissa mutkikasta; opiskelijat tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa erilaisista rahoitusmahdollisuuksista ja apua esimerkiksi TE-toimiston lomakkeiden täyttämässä.

Ohjausta tarvitaan myös erilaisissa opiskeluun liittyvissä käytännön asioissa (mm. opiskelussa tarvittavien tietojen löytäminen, ilmoittautumiskäytännöt, opintomaksut, opintojen suorittaminen ja arviointi, opiskelijaetuudet). Avoimen opiskelukäytännöissä saattaa olla eroavaisuuksia tutkinto-opiskeluun verrattuna. Jotkin asiat kuuluvat vain tutkinto-opiskelijoille, mikä hämmentää ryhmien mukana opiskelevia ja aiheuttaa kysymyksiä. Ammattikorkeakoulujen välillä on myös eroavaisuuksia siinä, mitkä palvelut ja käytännöt koskevat myös avoimen AMK:n opiskelijoita (esim. vaihto-opiskelu, harjoittelu, terveydenhoito, opiskelijaetuudet). Ohjausta ja neuvontaa tarvitaan suhteellisen paljon myös tutkinto-opintoihin hakeutumiseen liittyen.

Ohjaustarpeen koettiin olevan suurempi opintojen alkuvaiheessa. Osalla opiskelijoista voi olla pidempi aika opiskelusta, jolloin tarvitaan enemmän ohjausta ja tukea opiskelutapoihin ja -tekniikoihin, tietojärjestelmiin ja tietotekniikkaan sekä opiskeluympäristöihin liittyen. Opintojen lähdeyttä käyntiin, eivät ohjaustarpeet yleensä ole sen suuremmat kuin tutkinto-opiskelijoillakaan.

Ohjaustarpeeseen vaikuttaa myös se, missä vaiheessa opiskelija tulee mukaan opintoihin. Aloittavan tutkintoryhmän mukana opiskeleva avoimen AMK:n opiskelija saa useimmiten ohjausta opiskelukäytäntöihin ryhmän mukana esimerkiksi opintojen alkuvaiheessa järjestetyissä infotilaisuuksissa tai perehdyttävissä opinnoissa. Myöhemmin opintoihin tulevat tai yksittäisten opintojaksojen suorittajat tarvitsevat useimmiten oman informaatiotankkauksen erityisesti opiskeluympäristöistä ja -järjestelmistä.

2.5 OHJAUKSEN HAASTEET JA ONGELMAKOHDAT

Avoimen AMK:n toimijat toivat vastauksissaan esiin useita haasteita ja ongelmakohtia, joita avoimen AMK:n opiskelijan ohjaukseen voi liittyä. Näissä saattaa löytyä eroavaisuuksia ammattikorkeakoulukohtaisesti.

Tiedon kulkuun tai tiedon puutteeseen liittyvät haasteet. Aloilla tai koulutuksissa (opettajilla tai opettajatutoreilla) ei aina ole kaikkea tietoa avoimen AMK:n toimintaperiaatteista ja käytännöistä. Tiedot uusista käytännöistä ja polkuopiskelijoista eivät aina kulkeudu ohjausprosessin kaikille tasoille (esim. yksittäisille opettajille tai opiskelijatutoreille). Tieto on hajanaista ja sirpalemaista ja sitä on saatavissa monessa paikassa, mikä on haaste niin opiskelijoille kuin henkilökunnalle. Toisaalta taas avoimen AMK:n toimistossa ei aina ole riittävästi alakohtaisten käytäntöjen tuntemusta, jolloin monesti olisi järkevämpää antaa ohjausta alalla.

”Tiedonkulku tärkeää, ei ole kaiken kattavaa järjestelmää, josta näkisi kaikki tärkeät olennaiset tiedot.”

Opiskelijaan liittyvät tekijät. Opiskelija ei välttämättä osaa hakea ohjausta tai käyttää saatavilla olevia ohjauspalveluja tai ei tiedä kuka ohjaa. Opiskelijajoukko on hyvin heterogeenistä ja ohjauksen tarpeet ovat moninaisia. Oman haasteensa tuovat opiskelijat, joilla ei ole tarvittavia

valmiuksia korkeakouluopintoihin, mutta joilla on kuitenkin oikeus opiskella. Puutteellinen suomen kielen taito näkyy haasteena yhä kasvavassa määrin. Osa opiskelijoista odottaa erityiskohtelua, koska he maksavat avoimen AMK:n opinnoista. Opiskelijat eivät aina lue kunnolla saamiaan tiedotteita ja ohjeita tai eivät ole yhteydessä ennen opiskelujen alkua.

”Kaikki avoimen opiskelijat eivät osaa käyttää saatavilla olevia ohjauspalveluja.”

Ohjauskäytäntöjen ”yhtenäisyys”, sähköiset työkalut ja ohjauksen tason vaihtelu. Opiskeluun ja käytäntöihin liittyvä tieto on sirpalemaista ja sitä on useassa paikassa tai järjestelmässä. Yhteisestä ohjaussuunnitelmasta ja ohjeista huolimatta voivat ohjauksen taso ja toimintatavat vaihdella ammattikorkeakoulun eri yksiköissä. Toisaalta yhteisen ohjaussuunnitelman puuttuminen kokonaan tuo myös haasteita. Eri yksiköissä ja koulutusaloilla on erilaisia toimintatapoja ja käytäntöjä ja opiskelija voi tästä johtuen saada erilaisia ohjeita ja neuvoja.

Avoimen opiskelijat eivät välttämättä pääse kaikkiin tietojärjestelmiin tai opiskelijat voivat puuttua sähköpostilistoilta ja verkko-oppimisympäristöjen työtiloista. Aloitusinfoja sekä tietojärjestelmiin ja sähköisten työkalujen käytön perehdyttämistä ei ole systematisoitu avoimen opiskelijoille.

”Vaikka pitäisi olla yhtenäiset ohjeet, niin kaikki eivät toimi samalla tavalla.”

Henkilöstön sitoutuminen ohjaukseen. Avoimen AMK:n opiskelijoita ei kaikissa koulutusyksiköissä pidetä saman ohjauksen arvoisina kuin tutkinto-opiskelijoita. Tällöin avoimen opiskelijoiden ohjaukseen ei sitouduta ja nähdään, että ohjauksen tulisi tapahtua avoimen AMK:n opiskelupalveluissa tai toimistossa. Yksiköissä ei ole nimettynä avoimen opintojen ohjaajaa. Osalla henkilöstöstä on negatiivinen asenne avoimen AMK:n opiskelijoita kohtaan ja hankalia tapauksia yleistetään koskemaan kaikkia avoimen opiskelijoita.

”Haasteena on alojen vielä parempi sitouttaminen avoimen opiskelijoiden ohjaukseen...Ei nähdä sitä, että varsinkin polkuopiskelijat ovat meidän tulevia tutkinto-opiskelijoitamme.”

Työjärjestysuunnitteluun liittyvät tekijät. Tieto opintotarjonnasta ja paikkamäärästä tulee julki joskus turhan myöhään. Opintoja suunniteltaessa opiskelija ei tiedä mahtuuko hän varmasti kaikille haluamilleen opintojaksoille. Opintojaksot saattavat siirtyä tai peruuntua; tämä vaikeuttaa opintojen suunnittelua ja sillä on vaikutus opintojen mahdolliseen rahoitukseen.

Ajan puute. Toimijat kokevat usein, ettei aika riitä riittävään opiskelijoiden ohjaukseen ja ohjauksen kehittämiseen.

2.6 OHJAUKSEN KEHITTÄMISTOIMET

Ohjauksen yleinen kehittäminen ammattikorkeakoulussa hyödyttää myös avoimen AMK:n opiskelijaa. Lisäksi ammattikorkeakouluissa on joko meneillään tai suunnitteilla monia avoimen AMK:n opiskelijan ohjaukseen liittyviä kehittämistoimia. Ohjauksen kehittämistoimet liittyvät ohjauksen prosesseihin, ohjaustyön resursointiin ja opiskelijoille suunnatun informaation kehittämiseen.

Ohjausprosessin selkeyttäminen. Ohjausprosessia ja koko avoimen AMK:n opiskeluprosessia selkeytetään kuvaamalla ja mallintamalla prosessia tai päivittämällä jo aiemmin tehtyä kuvausta. Suunnitelmissa on mm. laatia opiskelijoille erilaisia mallipolkuja, kehittää ohjauksen koordinoitua sekä kirkastaa eri toimijoiden tehtävänkuvia. Lisäksi ohjauksen toimintatapoja ja käytänteitä yhtenäistetään. Myös henkilökuntaa pyritään tiedottamaan paremmin avoimen ammattikorkeakoulun periaatteista. Siirtymä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi vaatii kehittämistä ja joustavoittamista.

”Polkuopintojen prosessi ja ohjaus on kuvattu, mikä auttaa myös arjen työskentelyssä opiskelijoiden kanssa.”

Ohjaustyön resurssit. Itse ohjausta ei välttämättä tarvitse kehittää, mutta kehittämistarve nousee resurssisiin panostamisesta ja niiden oikeasta kohdentamisesta. Joissain ammattikorkeakouluissa kartoitetaan ohjaushenkilöstön (opojen) työnkuva ja kuormittumista.

Opiskelijoille suunnatun informaation kehittäminen. Avoimen polkuopiskelijoille ja muille opintoja suunnitteleville tarjotaan lukukauden alkuun yhteisiä aloitus- ja orientaatioinfoja. Vastaavanlaisia tilaisuuksia voidaan tarjota myös muina ajankohtina. Suunnitelmissa on uudistaa niin verkkosivujen kuin opiskelijoiden opintojen alussa saamaa informaatiopakettia. Uusille avoimen opiskelijoille luodaan wikiin tai muuten sähköiseen muotoon oma sivu, jolloin ei tarvitse lähettää liitetiedostoja tai pitkiä sähköposteja. Opintotarjontaa muokataan selkeämmäksi ja informatiivisemmaksi. Tulevaisuuden kehittämistarpeeksi nostettiin myös ns. jälkiohjauksen kehittäminen: tiedottaminen avoimen AMK:n muista opintomahdollisuuksista ja suunnitelmallinen, osaamisen kehittämistä tukevien ja toisiaan täydentävien opintokonaisuuksien rakentaminen.

Etäohjauksen ja verkkotyökalujen kehittäminen. Suunnitelmissa on luoda ohjausalusta verkkoon. Lisäksi kehitetään muita etäohjauksen käytäntöjä ja ohjeita verkko-oppimisympäristöissä toimimiseen.

Opintojen seuranta ja palautteenkeruu. Kehittämiskohteina ovat myös avoimen opiskelijoiden opintojen seuranta ja palautteen kerääminen avoimen opinnoista.

”Tärkeää yhteistyö alojen toimijoiden kanssa, jotta opiskelija tulee ohjatuksi oikein!”

”Polkuopiskelijoita pyritään käsittelemään samalla tavalla kuin tutkinto-opiskelijoita. Silloin avoimen opiskelijat kokevat olevansa samanvertaisia tutkinto-opiskelijoiden kanssa.”

3 Avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauskokemuksia

Päivi Kitunen, Mervi Summanen ja Päivi Vepsä

Avoimen AMK:n ohjauksen teemaryhmä teki avoimien ammattikorkeakoulujen opiskelijoille kyselyn, jossa selvitettiin opiskelijoiden ohjauskokemuksia. Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä ajalla 26.10.–8.11.2015. Kyselylomake löytyy liitteestä 2. Tässä luvussa käsitellään avoimen AMK:n opiskelijoiden vastauksia: taustatietoja, opintojen tavoitteita, ohjaustarpeita ja ohjauskokemuksia. Kyselyssä oli sekä monivalintakysymyksiä että vapaasti omin sanoin vastattavia kysymyksiä.

3.1 KYSELYYN VASTANNEIDEN OPISKELIJOIDEN TAUSTA JA OPINTOJEN TAVOITTEET

Kyselyyn vastasi yhteensä 706 avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijaa. Vastaajia oli 23 ammattikorkeakoulusta². Eniten vastaajia oli Mikkelin ammattikorkeakoulun avoimen AMK:n opiskelijoista. Sen jälkeen vastaajien määrä jakaantui melko tasaisesti ammattikorkeakouluittain.

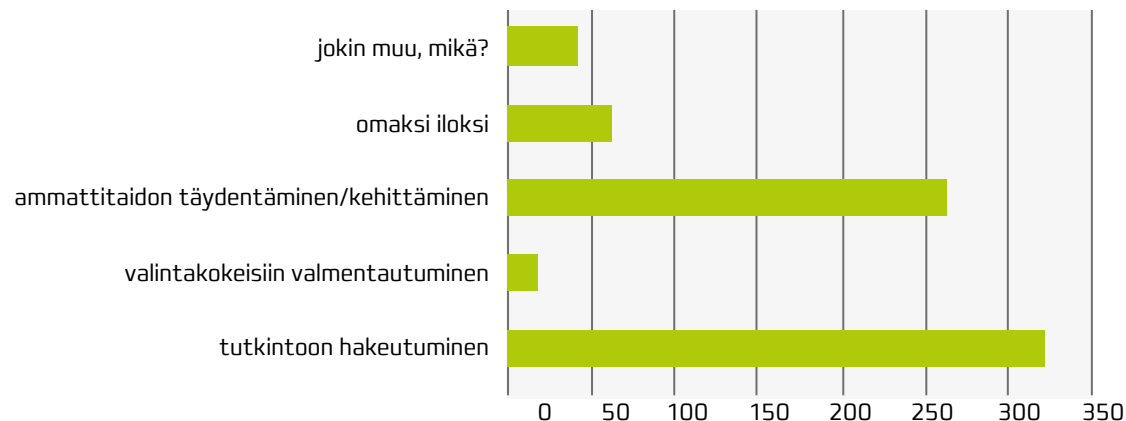
² Arcada, Centria AMK, Diak, Haaga-Helia AMK, HAMK, JAMK, Kajaanin AMK, Karelia-amk, KyAMK, LAMK, Lapin AMK, Laurea, Metropolia, MAMK, OAMK, Saimaan AMK, Satakunnan AMK, Savonia, Seinäjoen AMK, TAMK, Turun AMK, VAMK, Novia.

Kyselyyn vastanneista naisia oli 75 %. Eniten vastaajia eli 25 % oli ikäryhmissä 31–40-vuotiaat, seuraavaksi eniten vastanneita oli 21–30 -vuotiaissa (24 %) ja 41–50 -vuotiaissa (22 %). Pohjakoulutus jakautui suhteellisen tasaisesti ammatillisen koulutuksen (36 %), lukion (26 %) ja korkeakoulutuksen (36%) kesken. Pohjakoulutusjakauma kuvastaa mielenkiintoisella tavalla avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden koulutustaustaa. Vastaajista noin 70 % kävi töissä opintojen aikana.

Kyselyyn vastanneista 40 % opiskeli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla. Seuraavaksi eniten vastauksia saatiin yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnonalan opiskelijoilta (21 %) ja tekniikan ja liikenteenalan opiskelijoilta (16 %). Kyselyyn vastaajista 52 % opiskeli yksittäisillä opintojaksoilla ja 40 % polkuopintoina. Suurin osa vastaajista (46 %) osallistui monimuoto-opintoihin, verkko-opintoina järjestettäviin opintoihin osallistui 43 % ja päiväopintoihin 39 %. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 45 % suoritti opintoja tutkinto-opiskelijoiden kanssa samassa ryhmässä, 41 % suoritti opinnot avoimen ammattikorkeakoulun omissa toteuttamissa erillisryhmissä ja 14 % suoritti opintoja molemmissa.

Kyselyssä tiedusteltiin avoimen AMK:n opiskelijoiden opintojen tavoitetta. Eniten vastauksia saivat tutkintoon hakeutuminen (46 %) ja ammattitaidon täydentäminen (37 %). Vastaajilla tavoitteena oli myös valintakokeisiin valmistautuminen, opiskelu omaksi iloksi ja muut syyt, joita oli mm. itsensä sivistäminen, harrastaminen, tutkintoon loppuun saattaminen tai alaan tutustuminen (kuvio 1).

Opintojesi tavoitteena on:

Kuvio 1. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opintojen tavoitteet.

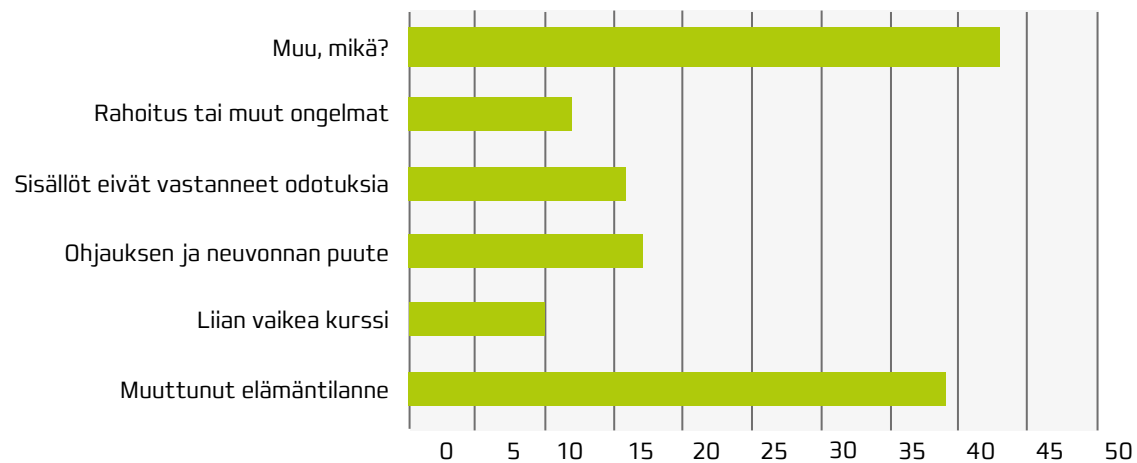
Muut opiskelutavoitteet mm.:

- » vapaasti valittavat oman tutkinnon hyödyntämiseen
- » vapaavalintaisten hyödyntäminen mm. toiseen AMKiin
- » työkaluksi päivätyöhön
- » yrittäjyysopinnot
- » alan vaihto
- » tutkinnon loppuun suorittaminen
- » tutkinnon nopeampi suorittaminen
- » tutkinnon päivittäminen
- » YAMK-tutkinto
- » yliopistovaatimusten vuoksi
- » ammattikoulun valinnainen kurssi
- » täydennyskoulutus
- » pätevyyskoulutukset
- » itsensä sivistäminen, harrastus, alaan tutustuminen

”Kulunut vuosi on ollut minulle kokemusten ja ilon täytteen ja olen oppinut ja omaksunut valtavasti uutta asiaa. Opiskelen samoissa ryhmissä kun tutkinto-opiskelijat enkä ole kokenut itseäni mitenkään poikkeavaksi. Opinnot ovat olleet haastavia ja tulevat jatkossakin olemaan, mutta mikään ei voita kovaa työtä ja motivaatiota kehittyä oppilaana ja ihmisenä.”

Kyselyssä haluttiin selvittää myös mahdollisia opintojen keskeytymisen syitä. Vastaajista 137 opiskelijalla (19 %) opiskelu oli keskeytynyt tai opinnot olivat jääneet suorittamatta. Suurin yksittäinen syy opintojen keskeytymiseen oli elämäntilanteen muuttuminen tavalla tai toisella. Muina keskeytymisen syinä mainittiin ohjauksen ja neuvonnan puute, opintojakson sisällöt eivät vastanneet odotuksia sekä opintoihin liittyvät rahoitus-, aikataulu- ja muut ongelmat (kuvio 2).

Jos opintojakso/opiskelu keskeytyi tai jäi suorittamatta, mitkä olivat syyt siihen:

Kuvio 2. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opintojen keskeytymisen syitä.

Muita syitä opintojen keskeyttämiseen:

- » työelämän kiireet, töitä ja koulua vaikea sovittaa yhteen
- » ingen möjlighet att jobba vid sidan av studierna kunde vara en orsak
- » välimatkat, maantieteelliset syyt
- » ylimielinen kouluttaja, ei tainnu naama miellyttää
- » tenttimateriaalin saatavuuden puute
- » suoritetaan vain ne opinnot jotka kiinnostavat
- » liikaa opintojaksoja samaan aikaan, monta rinnakkaista kurssia
- » kurssille ei hyväksytty avoimen opiskelijoita
- » liian kiireellinen opettamisen tahti
- » vaikea kurssi, oma jaksaminen
- » työttömän peruspäiväraha kieltää yli 4,7 op/kk opiskelut
- » työkkärin ohjauksen sekavuus

Opiskelijoilta tiedusteltiin mistä he olivat saaneet tietoa avoimen AMK:n opinnoista. Vastusten perusteella www-sivut ovat pääkanava tiedon löytymiseen (54 %). Seuraavaksi eniten tietoa saatiin avoimen AMK:n esitteestä ja tuttavilta, työpaikoilta ja valintakokeiden yhteydessä. Muita tiedon saannin kanavia olivat lehdet, sosiaalinen media, oppaat, erilaiset infotilaisuudet ja yhteistyötahot.

Tietoa avoimesta AMK:sta saatiin myös:

- » työpaikalta, työnantajalta, työkaverilta, esimieheltä, oman organisaation intrasta
- » kirjastot, messut, lehdet
- » tyttareltä, mummolta, omilta lapsilta, kavereilta, ystäviltä
- » ammattiopistot, kansalaisopistot, AMK:n koulutuspäälliköt, opettajat, opot, sivustot, opintotoimistot, tiedotteet, suoramainonta sähköpostiin, edellisten opintojen kautta, valintakokeista, pääsykokeista
- » TE- ja ELY-keskusten järjestämältä kurssilta, uravalmennuksessa, TE-keskuksesta, ammatinvalinnan psykologilta, vakuutus kuntouskeskuksesta, vakuutusyhtiöstä, vertaistukiyhdistyksistä
- » itse etsittyä ja selvitettyä tietoa
- » kävelemällä oppilaitokseen suoraan

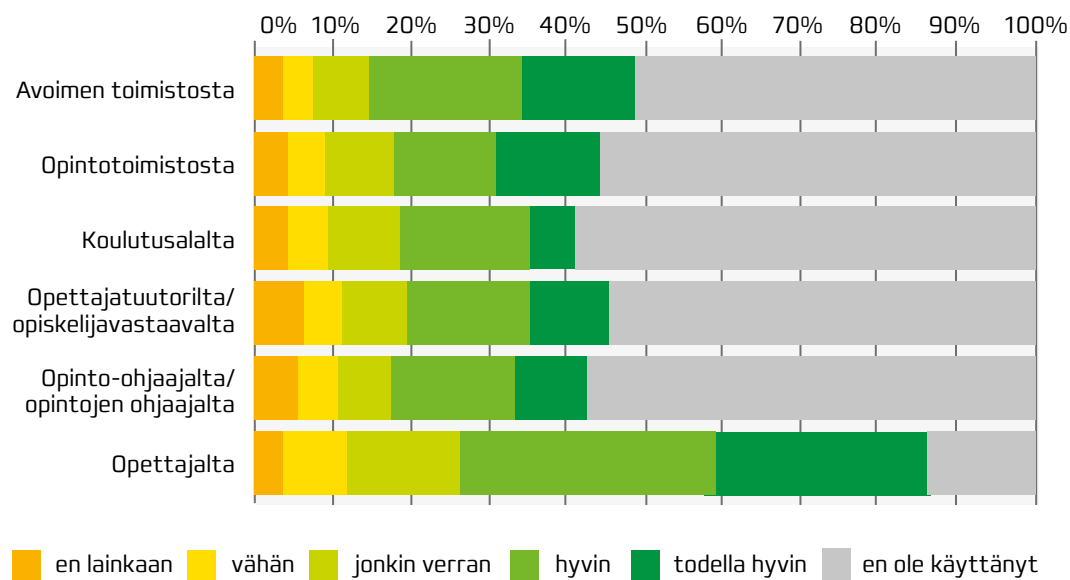
Opiskelijoilta tiedusteltiin kuinka helposti he löysivät tiedon avoimen AMK:n opinnoista. Vastaajista huomattava osa (91 %) arvioi, että tieto avoimen AMK:n opinnoista löytyi hyvin.

3.2 AVOIMEN AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJOIDEN OHJAUSTARPEET

Opiskelijoilta tiedusteltiin ovatko he saaneet riittävästi ohjausta opintoihin ja opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Suurin osa vastanneista ei ole käyttänyt tai ei tunnista käyttäneensä lainkaan ohjauspalveluita. Ne, jotka ovat käyttäneet niitä, ovat erittäin tai suhteellisen tyytyväisiä saamaansa ohjaukseen (72 %). Vastusten perusteella voidaan todeta, että opettajilla on merkittävä rooli ohjauksessa. Heidän ohjauspalveluita käytetään tai mielletään käytettävän eniten (kuvio 3).

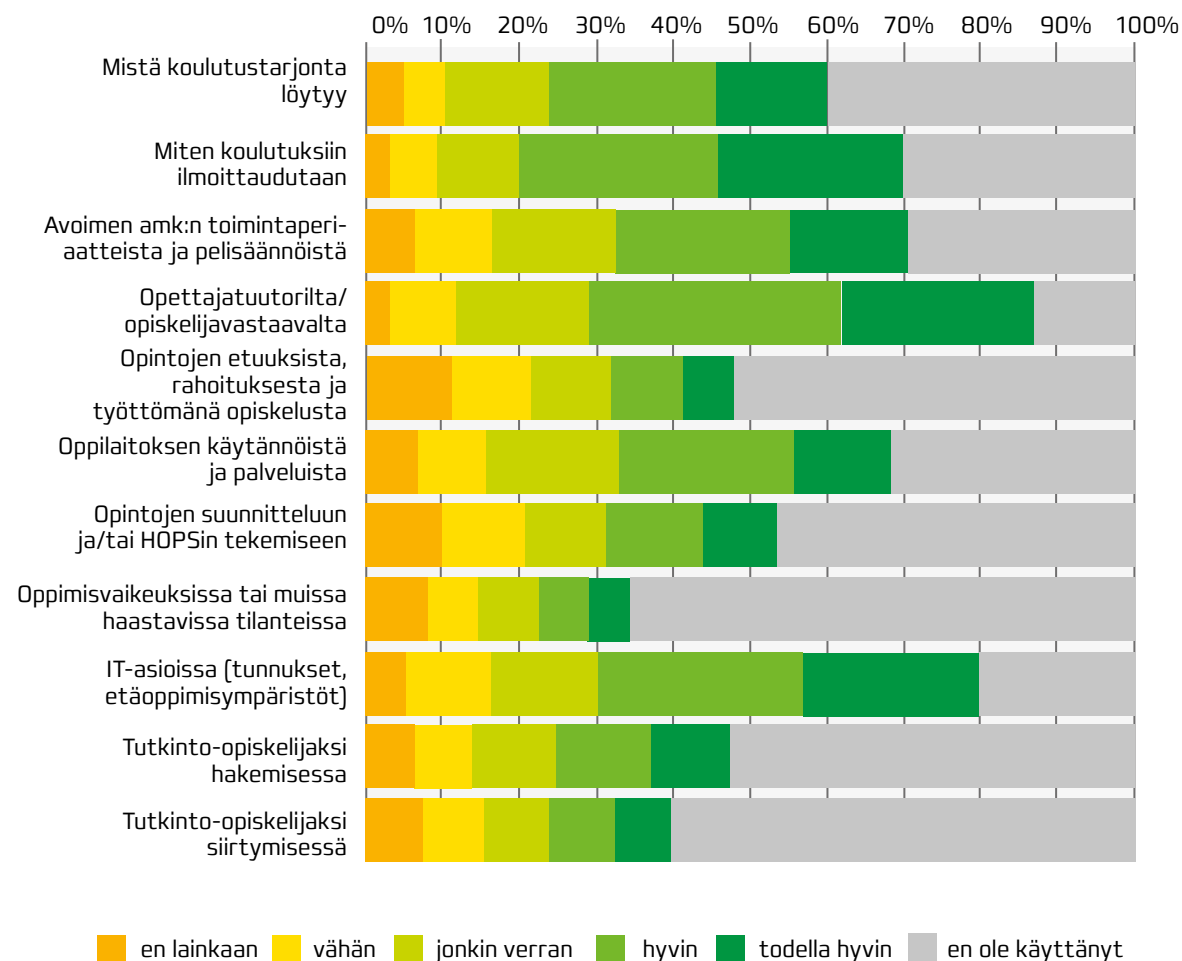
"Ohjaus ja neuvonta on avoimen opiskelijoilla oman aktiivisuuden varassa. Silloin kun sitä vaatii, niin sitä onneksi myös saa."

"Ryhmässä hyvä olla, opettajan ohjaustaidot avainasemassa ryhmäytymiseen. Innostava ilmapääri ja itseä osaavammat kurssikaverit toivat oman lisänsä omaan oppimiseeni."

Kuvio 3. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden arvio minkä verran on käyttänyt eri tahojen antamaa ohjausta

Opiskelijoilta kysyttiin kuinka hyvin he saivat ohjausta tai neuvontaa opintoihin ja opiskeluun liittyvissä erilaisissa asioissa. Noin 60 % vastaajista tarvitsi ohjausta tai neuvontaa esitetyissä vaihtoehdoissa (kuvio 4). Vastausten perusteella hyvin ja todella hyvin ohjausta ja neuvontaa saatiin koulutustarjonnasta, koulutukseen ilmoittautumisesta, avoimen AMK:n toimintaperiaatteista tai pelisäännöistä, opintojen sisällöstä ja suoritustavoista sekä IT-asioista (tunnukset, etäoppimisympäristöt). Ohjausta ja neuvoja ei lainkaan tai vähän saatiin opintojen etuusasioissa (rahoitus, työttömyys), opintojen suunnittelussa ja haastavissa tilanteissa (mm. oppimisvaikeudet). Suurin osa vastaajista arvioi, että ohjaukseen tai neuvontaan ei ollut tarvetta oppimisvaikeuksissa tai muissa haastavissa tilanteissa, eikä myöskään tutkinto-opiskelijaksi hakemisessa tai siirtymisessä.

Kuvio 4. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden arvio ohjauksen tarpeesta ja saamisesta

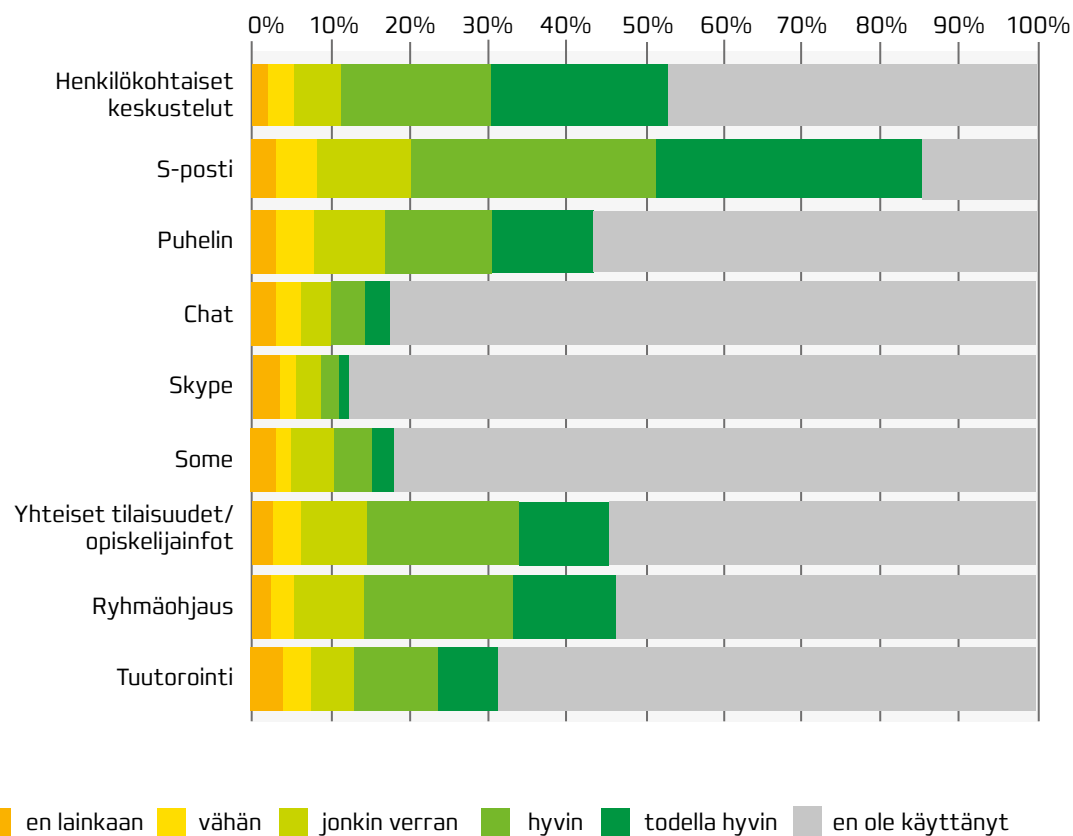
"No itse kyllä pitää olla aktiivinen ja kysyä, niin kyllä pitääkin. On kyseessä ammattikorkeakoulu eikä peruskoulu. Pitää olla itse aktiivinen. Infoa saa hyvin jos osaa kysyä."

"Minusta vastuullinen itse huolehtiminen sopii amk opintoihin, voi hakea itse apua ja saa apua."

"Avoimen AMK:n toimistosta on saanut aina hyvää palvelua ja apua epäselvissä asioissa."

"Opintojen ohjauksen tarve riippuu paljon opiskelijan omasta tarpeesta. Selkeät yhteystiedot henkilöiden tiedoista, jotka antavat avoimille opiskelijoille neuvontaa."

Kyselyssä tiedusteltiin miten erilaiset ohjausmuodot ovat opiskelijoiden mielestä toimineet ohjauksessa. Suurin osa vastaajista oli saanut ohjausta sähköpostin avulla ja henkilökohtaisin keskusteluin (kuvio 5). Seuraavaksi käytetyimpiä ohjausmuotoja olivat puhelinkeskustelut, yhteiset infotilaisuudet ja ryhmäohjaukset.

Kuvio 5. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden arvio toimivista ohjausmuodoista

Vastaajat kokivat hyödyllisimmiksi henkilökohtaiset keskustelut ja sähköpostin avulla saadun ohjauksen. Mielenkiintoista on havaita, että Skypen, chatin ja sosiaalisen median käyttö on vielä vähäistä eikä niitä valtaosin oltu kokeiltu juuri lainkaan.

”Eri ihmiset tarvitsevat ohjausta eri tavoin. Itse olen itsenäinen ja etsin tiedon netistä Ammatikorkean sivuilta. Jonkin yksittäisen yksityiskohdan olen soittanut opintotoimistosta koskien lähinnä opintojen sujuvaa jatkamista ensimmäisen lukukauden jälkeen. Tarkistamista olisi varmaan enemmän jos pyrkisin jatko-opiskelijaksi ja pitäisi miettiä järkevää kokonaisuutta.”

”Monikanavaisuus lienee hyvä juttu, koska eri ihmisille sopii erilaiset viestintäkanavat.”

”Olen polkuopiskelija ja olen saanut lähes kaikilta osin saman ohjauksen kuin varsinaiset opiskelijat. Ohjausta avoimen toimistosta en ole oikeastaan hakenut, koska en ole kokenut sitä tarpeelliseksi. Tiedostan kuitenkin, että varmasti saisin apua myös sieltä, jos tarve tulee/tulisi. Tiedonkulku on ollut hyvää. En ole jäänyt paitsi mistään. Siitä jäi tosi hyvä filis.”

3.3 AVOIMEN AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJOIDEN OHJAUSKOKEMUKSIA

Kyselyssä opiskelijat saivat kertoa vapaasti saamastaan ohjauksesta ja neuvonnasta. Vastauksia avoimiin kysymyksiin saatiin paljon ja ne olivat hyvin moninaisia. Vastauksista kävi ilmi ohjaukseen liittyviä haasteita, mutta myös onnistumisia ja hyviä ohjauskokemuksia. Opiskelijoiden kokemukset olivat osittain ristiriitaisia. Toisissa tilanteissa hyvin toimivat käytännöt tulivat toisissa kohdin esiin kehittämistä vaativana toimintana. Seuraavaan on koottu vastauksissa useammin toistuvia kokemuksia ohjaukseen liittyvillä eri osa-alueilla.

Käytännöt ja toimintatavat. Osa opiskelijoista koki ulkopuolisuuden tunnetta. Vastauksista käy ilmi, että kaikki ohjausta antavat tahot eivät tunteneet avoimen käytänteitä ja toimintatapoja. Erityisesti polkuopintoihin liittyvät käytännöt olivat vieraita. Aina opiskelijoille eikä opettajille ollut selvää kuinka tietyt asiat hoituvat avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden osalta. Näiden syiden takia opiskelijat saattoivat tuntea itsensä ulkopuoliseksi muusta ryhmästä. Opiskelijat kommentoivat myös, kuinka eri asioita pitää selvittää itse eikä tietoa, opastusta tai ohjausta heidän mielestään saanut kunnolla tai he eivät olleet tietoisia mahdollisuudesta ohjaukseen.

”Henkilökohtaista ohjausta ei järjestetty ollenkaan, joten valitsin liikaa kursseja ja jätin osan suorittamatta. Ohjaus ja neuvonta ovat avoimen opiskelijoilla oman aktiivisuuden varassa. Silloin saa kun sitä vaatii.”

”Kukaan ei oikein varmasti koululla osaa vastata kysymyksiini polkuopinnoista, vähänkin jos on haastavampi kysymys, ei kukaan tunnu osaavan vastata suoraan”

Toisaalta vastauksissa korostui oppimisen iloa ja onnistumisia. Ohjauksen vastuut oli määritelty ja opiskelija tiesi kenen puoleen voi kääntyä missäkin asiassa. Opinnot etenivät alusta loppuun sujuvasti.

”Mielestäni on loistavaa, että avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijalle tarjotaan opinto-ohjausta, kun sitä ei kaikissa AMK:ssa saa edes tutkinto-opiskelijat. Tästä syystä on pystynyt luottamaan, että kaikki sujuu opintojen suhteen vaivattomasti.”

”Minulla on hyvät kokemukset tutkintoryhmässä opiskelusta ja olen saanut ohjausta samalla lailla kuin tutkinto-opiskelijatkin. Minusta on mukavaa olla tutkintoryhmän mukana opiskele-massa.”

Tiedonkulku. Haasteita opintoihin ovat luoneet huono tiedonkulku ja opiskelijat kokivat saavansa ristiriitaista tietoa eri toimijoilta. Opintojen alkuun kaivattiin infotilaisuutta käytännön asioista, esimerkiksi koulun esittelyä. Erot tutkinto-opiskelijoiden käytäntöjen kanssa aiheuttivat hämmennystä niin avoimen opiskelijoille kuin opettajillekin. AHOT -käytännöistä informointi koettiin riittämättömäksi ja tiedon löytämisessä oli vaikeuksia. Tieto esimerkiksi tuntien peruuntumisista tai aikataulujen muutoksista ei aina tavoittanut avoimen opiskelijoi- ta. Kritiikkiä tuli myös oppilaitosten nettisivuista, joista osa koettiin sekavaksi ja tämä vaikeutti tiedon löytymistä. Monella opiskelijalla oli epäselvää myös kehen ottaa missäkin tapauksessa yhteyttä, eri toimijoiden välinen työnjako jäi joskus epäselväksi. Myös opettajien tavoitettavuudessa koettiin vaikeuksia, varsinkin sähköposteihin vastaaminen koettiin hitaaksi.

”Tutkintoryhmän mukana opiskellessa ei ole ollut aina selvää miten asiat hoituvat avoimen opiskelijoiden osalta. Tutoritkaan eivät muista erikseen kertoa mitkä asiat toimivat eri tavalla avoimen puolella. Ryhmässä on muuten mukava opiskella – siellä saa vertaistukea muilta opiskelijoita”

”Vaikka polkuopiskelijat integroidaan tutkintoryhmään, olisi silti tärkeää eriyttää informaation se osuus joka koskee vain tai ei koske lainkaan polku/ avoin opiskelijaa.”

”Vielä tiiviimpi yhteistyö tuottaa hyvän lopputuloksen!”

Toisaalta sähköposti, yhteydenotot puhelimitse, erilaiset aloitusorientaatiot, infotilaisuudet ja väli-infot koettiin myös hyväksi ja toimivaksi informaation välittämisen ja ohjauksen tavaksi. Opiskelijoille tehdyt kirjeet, infopakettit, oppaat ja avointen nettisivut koettiin myös hyvinä informaation lähteinä. Myös selkeät yhteystiedot nettisivuilla saivat kiitosta esiin tulleissa vastauksissa.

Rahoitus ja etuudet. Opiskelijaetuuksien puuttuminen oli tullut osalle opiskelijoista yllätyksenä, erityisesti harmitusta aiheutti ruokailun erihintaisuus tutkinto-opiskelijoihin verrattuna. Taloudellinen tilanne, opintojen rahoitus sekä työssäkäynti aiheuttivat ylipäättään haasteita jaksamiseen.

”KEKSIKÄÄ JOKU RATKAISU RAHOITUSONGELMIIN :::)) Ei tiedä pitäisikö itkeä vai nauraa kun koulun ja Kelan mukaan olen sivuopiskelija ja TE-toimisto taas on sitä mieltä että olen pääopiskelija... Tässä joutuu ihmeelliseen pakkorakoon ja väliinputoajaksi kun ei oikein tiedä mitä tekisi.”

Opiskelu ja oppimisympäristöt. Kirjallisten tehtävien kuten referaattien ja esseiden kirjoittamiseen toivottiin ohjeistuksia. Avoimen opiskelijat kaipasivat myös enemmän opastusta ja parempaa perehdyttämistä käytössä olevien oppimisalustojen, eri ohjelmien ja työkalujen käyttöön.

” ... työkalujen käyttöön pitäisi panostaa ehdottomasti enemmän. Ensimmäinen viikko meni ihan sekoilussa ja seikkailemisessa eri järjestelmien välillä...”

Toisaalta vastauksista välittyi verkko-oppimisen joustavuus ja oppimisen ilo. Vastauksissa ehdotettiin myös oman ryhmän perustamista Moodleen tai Facebookin, jossa voisi jakaa vinkkejä ja kysellä käytänteistä toisilta opiskelijoilta.

Henkilökohtainen ohjaus ja ryhmän tuki. Monet vastaajista kaipasivat henkilökohtaista keskustelua ja ohjausta henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekemiseen. Eritoten polkuopiskelijat toivoivat tarkempia ohjeistuksia opintojen suunnitteluun. Orientoimistakin kaivattiin enemmän avoimen AMK:n opiskelijat huomioivaa. Osa vastaajista puolestaan koki saaneensa hyvää ja tasavertaista ohjausta.

”... Henkilökohtaiset keskustelut ja HOPS ovat tärkeimmät työkalut minun kohdallani. Olen saanut ohjausta samalla lailla kuin tutkinto-opiskelijat.”

Henkilökohtainen ohjaus koettiin parhaaksi ohjausmuodoksi samoin kuin opintojen suunnittelu yhdessä ohjaajan kanssa. Merkityksellisiä kokemuksia olivat keskustelut opinto-ohjaajan, opettajan tai opintosihteerin kanssa. Opettajan ja ohjaushenkilöstön ystävällinen ja kannustava ohjausote koettiin opintojen eteenpäinviemistä edistävänä. Avoimen AMK:n toimistolta saatava ohjaus, apu ja hyvät neuvot saivat myös kehuja.

”Hyviä neuvoja on saanut aina kysyttäessä ja ohjaus on ollut selkeää. Henkilökohtainen neuvonta ja tutorointi ovat mielestäni toimivin tapa ohjata opiskelijaa.”

Myös opiskeluryhmän antaman tuen ja ryhmäytymisen merkitys korostui. Vastauksissa esiintyi lukuisia polkuopiskelijoiden hyviä kokemuksia tutkinto-opiskelijoiden ryhmissä opiskelusta, tasavertaisesta kohtelusta ja ryhmään kuulumisesta. Osassa vastauksista tuli kuitenkin myös esiin se, että aloitusorientointi olisi voinut olla enemmän avoimen AMK:n opiskelijat huomioivaa.

”Ryhmässä on mukava opiskella - siellä saa vertaistukea muilta opiskelijoilta.”

Vastauksissa toivottiin aktiivista opintojen seurantaa ja mahdollisuutta henkilökohtaisen opetussuunnitelman tekemiseen ja päivittämiseen myös myöhemmässä opintojen vaiheessa. Lisäksi avoimen opiskelijoiden omat tapaamiset ja väli-infot koettiin tarpeellisiksi.

4 Ohjauksen hyviä käytäntöjä

Mervi Lätti

Tähän lukuun on koottu avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan ohjaukseen liittyviä hyviä käytänteitä. Asiaa tiedusteltiin avoimen ammattikorkeakoulun yhteyshenkilöille suunnatussa kyselyssä, jossa pyydettiin kuvaamaan ammattikorkeakoulussa hyväksi havaittuja avoimen AMK:n ohjauksen toimintamalleja. Kyselyvastausten perusteella on joidenkin ammattikorkeakoulujen edustajia vielä haastateltu kasvotusten tai lähetetty vastaajille tarkentavia kysymyksiä sähköpostilla. Näin on pystytty avaamaan kyselyssä saatuja vastauksia avoimen AMK:n opiskelijan ohjauksen toimintatavoista. Vastauksissa esitetyt hyviä toimintamalleja on joissain tilanteissa tarkennettu myös katsomalla lisätietoja ammattikorkeakoulun www-sivuilta.

Vastauksissa esille tulleita ohjauksen hyviä toimintamalleja on koottu yhteen ja ryhmitelty teemojen alle. Suurin osa hyvistä käytänteistä liittyy avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijalle tai opiskelijaksi aikovalle suunnattuihin ohjauksellisiin toimiin. Avoimessa ammattikorkeakoulun tehtävissä työskentelevä henkilöstö on itse mukana useimmiten opintoihin hakeutumiseen ja aloittamiseen liittyvässä vaiheessa. Opintojen alettua useissa ammattikorkeakouluissa ohjausvastuu siirtyy enemmän koulutusaloille ja opetushenkilöstön vastuulle.

Osa hyvistä käytänteistä liittyy ammattikorkeakoulun sisäiseen toimintaan; erityisesti ohjauksen yleiseen organisointiin ja henkilöstön informointiin avoimen ammattikorkeakoulun toiminnasta.

4.1 AVOIMEN AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJOIDEN OHJAUksen HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ

Nettisivut, yhteystiedot ja chat-palvelu

Joissain vastauksissa tuli esille se, että hyvät ja informatiiviset avoimen AMK:n nettisivut ovat tärkeä asia opintojen aloittamisen kannalta: sivut löytyvät helposti avoimen AMK:n opinnoista kiinnostuneelle, siellä on riittävästi ja kattavasti tietoa opinnoista, ilmoittautuminen opintoihin on helppoa ja sivustolta ilmenee, mistä saa lisätietoa.

Hyväksi käytänteeksi mainittiin se, että nettisivuilla kuvataan yleisiä asioita vain hakuvaiheen näkökulmasta. Nettisivuilla ohjataan kysymään hakuvaiheen jälkeisissä asioissa koulutusala-kohtaiselta vastuuhenkilöltä.

Useissa ammattikorkeakouluissa on käytössä chat-palvelu ja joissakin palvelua on eriytetty niin, että avoimella ammattikorkeakoululla on oma chat-palvelu. Tämä tarkoittaa sitä, että avoimen AMK:n henkilöstö vastaa suoraan avoimen amk:n nettisivuilla liikkuvien kysymyksiin.

Hyvä käytäntö on se, että kokeneet henkilöt antavat puhelinneuvontaa ja ohjaavat hakuvaiheessa. Heidän yhteystietonsa löytyvät nettisivuilta.

Aloituseinfot ja avoimen AMK:n opiskelijoille suunnatut orientaatiot

Hyvä käytäntö on järjestää lukukauden alussa avoimen ammattikorkeakoulun opinnoista oma infotilaisuus. Infojen sisältö voi kohdentua esimerkiksi alkaviin polkuopintoihin tai se voi olla yleiskatsaus avoimen AMK:n opiskelumahdollisuuksista. Live-infoja voi seurata myös internetin kautta ja infotilaisuudesta otetaan nettisivuille jäävä tallenne.

Infoissa käsitellään esimerkiksi seuraavia asioita: avoin AMK on avoinna kaikille, avoimen AMK:n eri muodot (polkuopinnot, yksittäiset opintojaksot, laajemmat osaamiskokonaisuudet) ilmoittautumiskäytänteet, maksut, opintojen aloittamiseen liittyviä asioita, opiskelu avoimessa ammattikorkeakoulussa ja opintososiaaliset etuudet sekä tutkintoon hakeutuminen. Hyvä toimintamalli on koota nämä samat asiat yhteen paikkaan (esimerkiksi opiskelijan opas tai opiskelijaintra), jolloin niihin voi palata myös opintojen alkamisen jälkeen.

Joissain ammattikorkeakouluissa opettajat pitävät ryhmäinfoja tai orientaatioita opinnot aloitaneille polkuopiskelijoille. Hyvä käytäntö on myös se, että joissain ammattikorkeakouluissa avoimen AMK:n henkilöstöä osallistuu näihin infoihin ja samalla tulee tutuksi avoimen AMK:n opiskelijoille. Tämä helpottaa sitä, että avoimen opiskelijat osaavat suoraan olla oikeaan tahtiin yhteydessä esimerkiksi opiskelijahallintoon liittyvissä kysymyksissä.

Polkuopiskelijoiden kontaktointi ilmoittautumisen jälkeen

Polkuopintoihin liittyvä hyvä käytäntö on ottaa yhteyttä puhelimitse opiskelijoihin ilmoittautumisajan päätyttyä ja ennen opintojen aloittamista. Puhelinkeskustelun aikana opiskelijaksi ilmoittautuneen kanssa keskustellaan opinnoista, opiskeluun (opiskeluvälmiudet) ja opintososiaalisin etuuksiin liittyvistä asioista sekä varmistetaan se, että ilmoittautunut on ymmärtänyt mihin on sitoutumassa (ajankäyttö ja läsnäolo). Keskustelulla saadaan selkeytettyä il-

moittautuneen mielikuvaa polkuopinnoista. Opiskelijaksi ilmoittautuneella on mahdollisuus arvioida opintoja ja tarvittaessa perua oma osallistumisensa ennen opintojen aloittamista. Päätös on kuitenkin aina opiskelijaksi ilmoittautuneelta ja puhelun soittaja ei tee arviota soveltuvuudesta/soveltumattomuudesta.

Opiskelijoille lähetettävät opintokirjeet

Hyvä toimintamalli on lähettää opintokirje tai muu viesti avoimen AMK:n opiskelijaksi ilmoittautuneelle ennen opintojen alkamista. Samalla varmistetaan opintojen alkamisen ajankohdan ja paikan. Tässä yhteydessä opiskelija saa lisätietoja myös yleisemmin AMK-opiskelusta ja oppilaitoksen käytännöistä (esimerkiksi käyttäjätunnukset ja niiden voimassaoloaika, ohjeet verkko-oppimisympäristöissä opiskeluun) tai hänet ohjataan kirjautumaan opiskelijaintraan, jonne opiskelua koskevat tiedot on koottu.

Opiskelijan opas

Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoille on joissakin ammattikorkeakouluissa koottu opiskelijan opas, joka löytyy avoimen amk:n nettisivuilta. Oppaassa kuvataan avoimen ammattikorkeakoulun lähtökohdat ja käytänteet, opiskelijapalvelut, yleistä tietoa AMK-opiskelusta ja erilaisista opiskelumuodoista, opiskeluun liittyviä käsitteitä, hakeminen erillishaussa tutkinto-opiskelijaksi ja yhteystiedot. Oppaita päivitetään vuosittain ja ne tehdään myös englanniksi.

Avoin AMK opiskelijaintrassa

Hyvä toimintamalli on koota kaikki avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskeluun liittyvät asiat yhteen paikkaan esimerkiksi osaksi opiskelijaintraa. Ammattikorkeakoulun opiskelijaintrassa on avoimella ammattikorkeakoululla oma osio. Uusi opiskelija ohjataan intraan heti ilmoittautumisen jälkeen. Asiat ja ohjeet on koottu selkeiksi kokonaisuuksiksi. Tekstipohjaista informaatiota konkretisoidaan ja elävöitetään esimerkiksi videonauhoitteilla (verkko-oppimisympäristön käyttö) tai graafisina esityksinä (opintososiaaliset etuudet). Myös opiskeluaikainen ohjaus on koottu näkyviin eli keneltä saa apua ja ohjausta erilaisiin pulmatilanteisiin opiskelujen aikana. Intrassa on ajankohtaisia tiedotteita koskien kaikkia AMK-opiskelijoita, mutta erityisesti suunnattuna avoimen opiskelijoille.

Opintoihin ja opiskeluun perehdyttävä opintojakso Moodlella

Opiskeluun liittyvät perusasiat on koottu Moodleen opintojaksoksi, jota hyödynnetään avoimen AMK:n opiskelijan ohjauksessa ja johon opiskelija voi perehtyä myös itsenäisesti.

Henkilökohtainen ohjaus, HOPS, tulo- ja kehityskeskustelut

Vastausten perusteella joissain ammattikorkeakouluissa käydään kaikkien avoimen AMK:n opiskelijoiden kanssa tulokeskustelu. Hyvä käytäntö on, että kaikilla avoimen AMK:n opiskelijoilla on mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta tarvittaessa.

Useimmiten polkuopiskelijoille tehdään henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat ja heidän kanssaan käydään myös kehityskeskustelut. Joskus muu henkilö kuin ryhmäohjaaja (kuten avoimen AMK:n suunnittelija), käy polkuopiskelijan kanssa HOPS-, tulo- tai kehityskeskuste-

lut. Silloin ohjauksen hyvä käytäntö on se, että käytössä on ammattikorkeakoulussa laadittu keskusteluille yhteinen rakenne ja sen tueksi on keskustelua ohjaava lomake.

Tutortoiminta ohjauksen osana

Tutorointi on osa ammattikorkeakoulun ohjausjärjestelmää ja se on vastuutettu vertaistutoreille ja opettajatutoreille sovitun työnjaon mukaisesti. Vertaistutorin merkitys korostuu erityisesti opintojen alussa. Tutorointi koskee myös avoimen AMK:n opiskelijoita ja erityisesti polkuopiskelijat ovat tutkinto-opiskelijaryhmän tutoroinnin piirissä.

Jälkiohjaus, tiedotteet

Hyvä käytäntö on lähettää lukukauden päätteeksi kaikille avoimen AMK:n opiskelijoille opintosuorituksista todistus tai rekisteriote.

Joissain ammattikorkeakouluissa lähetetään lukukauden aikana sähköisiä tiedotteita kaikille avoimen amk:n opiskelijoille. Tiedotteissa voidaan kertoa avoimen amk:n opiskelijoita koskevista ajankohtaisista asioista (esim. erillishaku avoimen AMK:n opintopisteillä, ilmoittautuminen avoimen AMK:n opiskelijaksi, opiskelijoilta kerätty palaute ja siihen vastaaminen, tuleva opintotarjonta).

4.2 AMMATTIKORKEAKOULUN OHJAUKSEN JÄRJESTÄMISEEN LIITTYVIÄ HYVIÄ KÄYTÄNTEITÄ

Avoimen ammattikorkeakoulun ohjauksen organisointi

Hyvänä käytänteenä pidetään sitä, että yleinen ohjausjärjestelmä on kirjoitettu auki ja avoimen ammattikorkeakoulun ohjaus on kuvattuna ohjausjärjestelmässä. Tällä varmistetaan se, että avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan ohjaus on osa normaalia perustoimintaa ja että toimijat ovat sitoutuneet ohjaukseen. Tämä varmistaa eri koulutusalojen välisen yhteistyön sujuvuuden ja opiskelijan saaman yhdenvertaisen ohjauksen koulutusalaista riippumatta. Yleistä ohjausjärjestelmää voidaan täsmentää esimerkiksi ryhmäohjaajan käsikirjassa, jossa kuvataan toimintoja tarkemmin.

Ammattikorkeakoulun ohjauksen organisointi määrittelee myös sen, ketkä ja mitkä tahot vastuutetaan ja valtuutetaan avoimen AMK:n opiskelijan ohjaajiksi. Kyselyssä tuotiin esille hyvänä toimintamallina se, että ohjaajiksi nimetyt henkilöt (esimerkiksi opinto-ohjaajat tai ryhmävastavaat) ovat sitoutuneet ohjaukseen ja ohjaajina toimimiseen.

Avoimen AMK:n henkilöstö ja opinto-ohjaajat yhteisissä tiimeissä

Joissain ammattikorkeakouluissa opinto-ohjaajat ovat mukana avoimen AMK:n tukitiimissä ja kehittämistoiminnassa tai vastaavasti avoimen AMK:n suunnittelija on osa opinto-ohjaajien tiimiä.

Useissa vastauksissa tuli esille se, että polkuopiskelijat ovat opintojen aloittamisen jälkeen saman ohjauksen piirissä kuin tutkinto-opiskelijatkin ja he saavat samat ohjauspalvelut. Polkuo-

piskelijoille tehdään myös henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat ja heidän kanssaan käydään myös kehityskeskustelut.

Avoimen AMK:n opettajatutor

Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoille nimetään erillinen ohjaaja (esim. järjestelmien käyttö) tai omia tutoropettajia, jotka vastaavat avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksesta.

Opettajan opas ja muistilista

Ammattikorkeakoulun henkilöstölle kootaan tietopaketteja avoimesta AMK:sta. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi henkilöstöintrassa olevaa opettajan opasta tai opettajan muistilistaa, joihin on koottu opettajan työhön liittyviä tärkeitä asioita varmistamaan avoimen AMK:n opiskelijan opiskelun saumaton sujuminen. Näiden koostamisessa on hyödynnetty valtakunnallisen verkoston laatimia suosituksia.

Avoim AMK osana tutoropettajien koulutusta

Hyvä toimintatapa on perehdyttää opettajia avoimen AMK:n käytänteisiin osana tutoropettajien koulutusta.

4.3 YHTEENVETO

Vaikka ammattikorkeakouluissa on kiinnitetty paljon huomiota avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksen kehittämiseen, on ohjauspalveluja syytä kehittää edelleen. Edellä kuvatut toimintatavat antavat kehittämistyön tueksi hyviä ideoita ja mahdollisuuden peilata oman organisaation toimintatapoja niihin.

Useissa vastauksissa tuli esille se, että polkuopiskelijat ovat opintojen aloittamisen jälkeen saman ohjauksen piirissä kuin tutkinto-opiskelijatkin ja näin saavat samat ohjauspalvelut. Avoimen AMK:n kehittämisverkostossa on ajoittain tullut esille huoli siitä, kattavatko avoimen amk:n ohjauspalvelut tasapuolisesti kaikki opiskelijat. Ohjauspalveluiden järjestämisen ja ohjausprosessien määrittelyn näkökulmasta yksittäisten opintojaksojen suorittajien ohjaus voi olla haaste. Oletettavaa on, että useat hyvät käytänteet koskevat kaikkia avoimen AMK:n opiskelijoita tai ainakin ovat sovellettavissa kaikille.

5 Lopuksi

Jonna Löf ja Mervi Lätti

Ohjaus on käsitteenä monimerkityksellinen ja laaja. Suppeimmillaan se voi tarkoittaa opinto-ohjaajan antamaa ohjausta, laajimmillaan ohjauksen voi tulkita toimintaympäristöksi, joka muodostuu millaisesta ohjauksellisesta toiminnasta tahansa tai ohjauksella voidaan viitata myös institutionaaliseen palvelujärjestelmään. (Nummenmaa 2004, 113–115; Nummenmaa, Sinisalo & Vanhalakka-Ruoho 2008.) Ohjaus voidaan nähdä myös eri toimijoiden välisenä verkostoyhteistyönä ja jaettuna asiantuntijuutena (Kasurinen 2014).

Ohjauksesta ja neuvonnasta käytetään lukuisia termejä ja ohjaustyötä tekevien ammattinimikkeet ovat moninaiset. Ohjauksesta puhuttaessa sille annetaan usein merkitys siitä asiayhteydestä käsin, josta toimija sitä lähestyy (Onnismaa 2003, 7). Ohjauksen monimuotoisuudesta kertoo myös, että on olemassa yli sata ohjauksen teoriaa tutkien ohjausta erilaisin lähestymistavoin tuottaen erilaisia lopputulemia (Kupiainen 2009, 18–19). Ohjauksen laaja-alaisuus ja monimerkityksellisyys näyttäytyy vahvasti myös avoimessa ammattikorkeakoulukentässä; ohjauksen toimijoiden nimikkeiden ja työnkuvien moninaisuutena.

Tiedottaminen, neuvonta ja ohjaus ovat Onnismaan (2007, 23) sanoin ammatillisia toimintatapoja, jotka käsitteinä voidaan helpostikin erottaa toisistaan, mutta kietoutuvat käytännössä toisiinsa hyvinkin kiinteästi. Ohjausta antava toimija osaa tunnistaa millaisia toimintatapoja kussakin tilanteessa kannattaa käyttää ja mikä auttaa ohjattavaa tai asiakasta parhaiten. Oh-

jauksen käsitteen laaja-alaisuuden ymmärtäminen ja ohjauksen nykytilan hahmottaminen avoimissa ammattikorkeakouluissa on tärkeää, jotta saadaan tietoon ohjauksessa jo käytössä olevia hyviä käytäntöjä, ohjauksen prosesseja ja malleja sekä ohjauksessa piileviä haasteita. Nyt tehdyn selvitystyön myötä olemme saaneet nostettua esiin kehittämiskohteita ja suosituksia ohjauksen toteuttamiseksi.

Verratessa vuonna 2009 tehtyä opiskelupalveluiden kehittämisen selvitystä tämän raportin tuloksiin voidaan sanoa, että samanlaisten haasteiden äärellä painimme tänäkin päivänä vaikka ohjauksen kehittämiseen onkin kiinnitetty ammattikorkeakouluissa paljon huomiota. Edelleen ohjauksen mallin selkeyttämättömyys ja hajanaisuus avoimen AMK:n opiskelijan näkökulmasta, opiskelijoiden heterogeenisyys, koulutustaustojen ja korkeakouluopiskeluvalmiuksien moninaisuus, opiskeluun liittyvät käytännöt sekä käytäntöjen eroavaisuus suhteessa tutkinto-opiskelijoihin nousevat esiin. Toisaalta avoimen AMK:n opiskelijat ovat nykyisin osa ammattikorkeakoulujen arkipäivää ja mm. opiskelijoiden ohjaamiseen liittyvät resurssikysymykset eivät nouse enää yhtä korostuneesti esille. Opiskelijoiden kokemuksissa välittyy myös se, että heihin kiinnitetään nykyisin myönteisemmin huomiota, heitä kohdellaan tasavertaisina opiskelijoina ja he saavat yhtäläisesti ohjausta ja neuvontaa kuin tutkinto-opiskelijatkin.

Tässä raportissa avoimen AMK:n opiskelijakyselyyn vastanneet olivat useimmiten sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla opiskelevia naisia, joiden tavoitteena oli hakeutua tutkinto-opiskelijaksi. Koulutustaustaltaan he olivat ammatillisen koulutuksen tai korkeakoulututkinnon suorittaneita. Vastaajista neljännes kuului ikäryhmään 31-40 -vuotiaat ja lähes sama määrä ikäryhmiin 21-30 -vuotiaat ja 41-50 -vuotiaat. Vastaajista 70 % kävi töissä. Kyselyyn vastanneista piiritty samansuuntainen opiskelijaprofiili kuin tutkimustenkin antama kuva on (Lohikoski 2008; Haltia, Leskinen & Rahiala 2014).

Mielenkiintoinen pohdinnan paikka on se, heijastuuko aiemmin esitetyt kuvaukset avoimen AMK:n opiskelijoista opiskelijoiden ohjaustarpeisiin ja ammattikorkeakoulujen järjestämään tai tarjoamaan ohjaukseen. Aikuisopiskelijoiden ohjausta avoimessa yliopistossa tarkastellessaan Repo, Vuoksenranta ja Ruokolainen (2014) tekevät kiinnostavia havaintoja ohjauksen kehittämisestä enemmän opiskelijan elämäntilanteesta lähtevämmäksi. Tehtyjen opiskelijamuotokuvien perusteella mm. uravalinnan merkitys korostuu työelämän muuttumisen ja opiskelijoiden ammatillisten tavoitteiden myötä. Samoin ympäristön ja perheen tuen merkitys korostuu aikuisopiskelijan arjessa. Tämän kaltaisia kysymyksiä olisi syytä käsitellä ohjauksessa enemmän tai rakentaa tietoisemmin opintojen ohjaukseen vertaisohjauksellista tukea.

Omien opiskelutavoitteiden kirkastaminen osana elämänkokonaisuutta johtaa realistisimpiin opiskelusuunnitelmiin ja tavoitteisiin. Esimerkiksi aikuisopiskelijan ajankäytön hahmottaminen kokonaisuutena ja opiskelun paikantaminen osaksi sitä vaatii selkeää tietoa opintojen mitoituksista ja suoritustapojen kuormittavuudesta sekä konkreettisia ajankäytöllisiä esimerkkejä. Osalle aikuisopiskelijoista riittää kirjallinen tieto opintoihin liittyvistä asioista, mutta osa opiskelijoista hyötyy kokonaisvaltaisesta ohjauksesta ja ohjauskeskusteluista, joissa opiskelijan koko elämäntilanne on läsnä sekä se, millaista tukea he voivat tarvittaessa saada opintojensa etenemiseen. Aikuisopiskelijoiden elämään liittyy paljon ennakoimattomia tilanteita ja muutujia, henkilökohtaisella ohjauksella ja joustavilla ratkaisuilla voidaan kuitenkin helpottaa opintojen etenemistä muuttuvissa elämäntilanteissa. (Repo, Vuoksenranta & Ruokolainen 2014.)

Ohjaus nähdään tärkeänä opintoja eteenpäin vievänä voimana ja ajatus, että myös avoimen opiskelijat ovat ohjaamisen arvoisia, on ollut kantavana ajatuksena laadittaessa tässä raportissa esitetyjä kyselyjä ja koottaessa niistä saatuja tuloksia. Kasurinen (2004, 41) kuvaa ohjausta hoitavien mallin kautta ja näkee ohjauksen eri toimijoiden välisenä verkostoyhteistyönä ja jaettuna asiantuntijuutena. Myös Nummenmaa (2004, 114-115) kuvaa ohjausta moniammatillisuuden kautta moniammatillisena ohjausympäristönä, jossa ohjaus toteutuu niin sisäisenä kuin ulkoisena toimintana koulutusorganisaatioissa. Ohjaustoiminnan näkökulmasta on keskeistä, että kaikki ohjaustahot ovat tietoisia omasta roolistaan kokonaisuudessa sekä muiden toimijoiden asiantuntijuudesta ohjauksen yhteistyöverkostossa. Ohjaustoiminnan kehittämisen kannalta on olennaista koko henkilöstön yhteistyö ja yhteinen pohdinta miten opiskelijoiden ohjaustarpeisiin voidaan vastata parhaalla mahdollisella ohjauksen osaamisella.

Avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaus olisi syytä nähdä osana korkeakoulujen ohjaustoimintaa ja sen kehittämistä. Suositeltavaa onkin, että avoin AMK paikantuu osaksi ammattikorkeakoulujen ohjausmallia, jossa myös määritellään ohjausta antavat tahot. Selkeät roolit ja ohjausvastuut edesauttavat avoimen AMK:n opiskelijan opinpolun etenemistä. Viimeaikoina ammattikorkeakoulujen ohjaustoimintaa on kuvattu ja systematisoitu ainakin Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa (Juutilainen & Soininen 2016) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulussa (Lerikkanen & Ikonen 2013). Avoin AMK näyttää paikantuvan niissä osaksi ammattikorkeakoulun ohjausjärjestelmää ja tieto-, neuvonta- ja ohjausverkostoa.

Ohjauspalveluiden tulee muodostaa jatkumo yksilön opiskelu-uralla myös avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskeltaessa. Ohjaus jatkuu läpi opiskeluajan sen eri vaiheissa. Ohjauksen on sujuttava nivel- ja siirtymävaiheissa esimerkiksi siirryttäessä lukiosta avoimeen ammattikorkeakouluun tai avoimen AMK:n kautta tutkinto-opiskelijaksi tai silloin kun työttömäksi jäänyt henkilö siirtyy työelämästä avoimeen ammattikorkeakouluun täydentämään ammatillista osaamistaan. Vuonna 2009 tehty malli avoimen ammattikorkeakoulun ohjauksesta ja neuvonnasta on edelleen ajankohtainen (Riihiniemi 2009; Avoin AMK -verkosto 2009). Mallissa jäsennetään opintojen eri vaiheissa tapahtuvan neuvonnan ja ohjauksen sisältöjä sekä vastuualueita ja ohjauksen visualisointia suhteessa opiskelijan opinpolkuun.

Ohjauksen roolit voidaan määritellä eri organisaatioissa eri tavoin, samoin ohjausta voidaan antaa eri muodoissa eri henkilöiden toimesta. Tärkeintä on, että ohjausta annetaan ja sitä tarvitseville opiskelijoille sitä on aina tarjolla. Opintojen eteneminen on opiskelijan, asiakkaan, kannalta tarkoituksenmukaista, kuten myös ammattikorkeakoulun. Hyvä ohjaus ja toimivat ohjauskäytännöt luovat hyvän kuvan ammattikorkeakoulusta ja toimivista prosesseista sekä siten luovat markkinoinnillisenkin kanavan tutkinto-opiskelijoiden rekrytointiin. Kyselyssä erään opiskelijan kirjoittama ajatus ”mekin olemme ohjauksen arvoisia” on hyvä ja tiivistää hyvin selvityksen sanoman, joka meidän kaikkien avoimen AMK:n opiskelijoiden kanssa työskentelevien on hyvä sisäistää!

Kirjoittajat

Elina Karaus, suunnittelija, Turun ammattikorkeakoulu

Päivi Kitunen, koulutussuunnittelija, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Mervi Lätti, erikoissuunnittelija, Karelia-ammattikorkeakoulu

Jonna Löf, suunnittelija/projektipäällikkö, Lapin ammattikorkeakoulu

Kristiina Pulakka, opetusuunnittelija, Vaasan ammattikorkeakoulu

Mervi Summanen, suunnittelija, Kajaanin ammattikorkeakoulu

Päivi Vepsä, koulutusvastaava, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Lähteet

Avoimen AMK:n valtakunnallinen kehittämisverkosto. 2015. Toimintasuunnitelma 2015–2017.

Avoimen AMK:n valtakunnallinen kehittämisverkosto. 2014. Avoimen ammattikorkeakoulun strategia 2014–2017.

Avoim AMK -kehittämisverkosto. 2009. Opiskelijapalveluiden kehittäminen vuosina 2007–2009.

Haltia, N., Leskinen, L. & Rahiala, E. 2014. Avoimen korkeakoulun opiskelijamuotokuva 2010-luvulla: Opiskelijoiden taustojen, motiivien ja koettujen hyötyjen tarkastelua. *Aikuis-kasvatus* 4/2014, 242–258.

Juutilainen, P.-K. & Soisalon-Soininen T. (toim.) 2016. Ohjaus Haaga-Heliassa – avaa ovet työelämään. Haaga-Helia ammattikorkeakoulun ohjausprosessit. Helsinki: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Kasurinen, H. 2004. Ohjauksen järjestäminen oppilaitoksessa. Teoksessa Kasurinen, H. (toim.) Ohjausta opintoihin ja elämään – opintojen ohjaus oppilaitoksessa. Helsinki: Opetushallitus. 40–56.

Kupiainen, K. 2009. Käyttötieto opinto-ohjaajan ohjausajattelun muutoksen kuvaajana. *Acta Universitatis Tamperensis* 1438. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.

Lerkkanen, J. & Ikonen, H. (toim.) 2013. Ohjaus 2013. Ohjausjärjestelmä Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Lohikoski, S. 2008. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelija: Profiiliselvitys 2006 – 2007. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulun raportteja B 2.

Nummenmaa, A. 2004. Moniammatillisen ohjauskulttuurin kehittäminen. Teoksessa H. Kasurinen (toim.) Ohjausta opintoihin ja elämään – opintojen ohjaus oppilaitoksissa. Helsinki: Opetushallitus, 113–122.

Nummenmaa, A., Sinisalo, P. & Vanhalakka-Ruoho, M. 2008. Askelten kuvioita. Teoksessa Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) Parveke maailmaan päin - ohjauksen maisterikoulutuksen kaksi vuosikymmentä. Joensuun yliopisto: Kasvatustieteiden tiedekunta.

Onnismaa, J. 2003. Epävarmuuden paluu. Ohjauksen ja asiantuntijuuden muutos. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteellisiä julkaisuja 91.

Onnismaa, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö. Aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Helsinki: Gaudemus.

Repo, S., Vuoksenranta, S.-T. & Ruokolainen, O. 2014. Kuinka avoimen yliopiston opiskelija yhdistää opiskelun, työn ja perheen. *Aikuiskasvatus* 4/2014, 259–268.

Riihiniemi, N. 2009. Avoimen ammattikorkeakouluopiskelijan ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä niiden kehittäminen. Teoksessa Lätti, M. & Putkuri, P. (toim.) Löytöretki aikuisohjauksen maailmaan – kokemuksia ja käytänteitä ammattikorkeakouluista. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja B:18, 160–165.

Liite 1. Kysely verkoston jäsenille Avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksesta.

Kysely verkoston jäsenille Avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksesta

Valtakunnallisen avoin AMK-kehittämisen verkoston ohjauksen teemaryhmä selvittää avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjauksen käytänteitä ja kartoittaa organisaatioissa käytössä olevia toimintamalleja. Teemaryhmän tavoitteena on koota yhteen ohjauksen hyviä käytänteitä ja malleja.

Pyydämme sinua vastaamaan seuraaviin avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaukseen liittyviin kysymyksiin **24.5.2015 mennessä**. Tuloksista tehdään yhteenveto, jota hyödynnetään työryhmän työskentelyssä.

1. Taustakysymykset

Nimi

Sähköpostiosoite

Tehtävänimike

Ammattikorkeakoulu

2. Miten Avoim AMK on organisoitu teidän AMK:ssa?

Keskitetty omaksi yksiköksi

Hajautettu aloille/yksiköihin

Keskitetty koordinaatio ja aloilla yhdyshenkilöt

Muu malli, millainen?

3. Saako avoimen AMK:n opiskelija ohjausta AMK:ssanne?

Kyllä, samat palvelut kuin tutkinto-opiskelijalla

Kyllä, osittain samat palvelut kuin tutkinto-opiskelijalla

Ei

4. Millaisia menetelmiä tai välineitä ohjauksessa hyödynnetään?

Verkko-ohjausta /etäohjausta

Sähköpostiohjausta

Esitteet

Opiskelijan opas

Internet

HOPS-lomaketta

Sosiaalisen median välineitä, esim. Facebook

Infotilaisuudet

Ryhmäohjaus

Muu, mitä?

5. Kuka ammattikorkeakoulussanne ohjaa avoimen AMK:n opiskelijoita opintojen eri vaiheissa (ennen opintoja, opintojen suunnitteluvaiheessa, opintojen aikana, opintojen päättyessä):

	Avoimen opintoasiiteeri	Avoimen suunnittelija	Avoimen muu toimija, kuka	Muut AMK:n opiskelijajohduspalvelut	Koulutusalan/yksikön avoimen vastuuhenkilö	Koulutusalan/yksikön Opintoasiiteeri/opinto toimisto	Koulutusalan/yksikön opinto-ohjaaja	Koulutusalan/yksikön Tuutoropettaja/ryhmäohjaaja	Opiskelijatuutori	Kuraattori	Oppilaitospastori	Hakutoimisto	ATK-tuki	Muu
Markkinoi avoimen AMK:n tarjontaa	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Antaa tietoa avoimesta avoimesta AMK:sta ja yleisistä opiskelun periaatteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antaa tietoa avoimen AMK:n opiskelijapalveluista	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Antaa tietoa etuudesta, opintojen rahoituksesta, työttömänä opiskelusta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antaa tietoa organisaation käytännöistä	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Antaa tietoa opintojen sisällöllisistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antaa ohjausta opintojen suunnitteluun	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Antaa ohjausta opintotarjonnan löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tekee opiskelijan kanssa HOPSin	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Neuvoo alan/yksikön opiskelukäytäntöihin liittyvissä asioissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ohjaa opiskelijaa opintojen etenemiseen liittyvissä yleisissä asioissa (opiskelusuunnitelmien päivitys)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Ohjaa opiskelijaa opintojen etenemiseen liittyvissä alakohteisissa asioissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käy opiskelijan kanssa ohjauskeskustelut / tulokeskustelut	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒

Ohjaa opiskelun haasteissa ja vaikeissa tilanteissa (oppimisvaikeudet, haastavat elämäntilanteet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ohjaa opintojen suorittamiseen liittyvissä käytännöissä (opintojaksojen pedagogiset järjestelyt, tehtävien jättö, tentit yms.)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Ohjaa IT-asioissa (tunnukset, etäympäristöt)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedottaa tutkinto-opiskelijaksi hakeutumisesta	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Ohjaa tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen vaiheessa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kerää palautetta ja kokemuksia opiskelusta ja palvelusta	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒

6. Tähän voit kommentoida edellisen vastuunsaajien kysymyksiä tai täydentää vastauksiasi:

7. Resursoidaanko opetus/ohjaushenkilöstölle avoimen AMK:n opiskelijoiden ohjaamisesta?

Kyllä, miten?

Ei, kuuluu työn kuvaan

8. Kuinka paljon avoimen AMK:n opiskelijat tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa suhteessa tutkinto-opiskelijoihin? Karkeasti arvioituna onko ohjauksen tarve ja kohteet erilaisia kuin tutkinto-opiskelijalla? Millaisiin kysymyksiin avoimen opiskelijat tarvitsevat ohjausta/neuvontaa?

9. Onko avoimen AMK:n opiskelijat otettu huomioon koko AMK:ia koskevassa hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelmassa tai vastaavassa?

Kyllä, miten?

Ei

10. Onko avoimen AMK:in tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut kuvattu/tehty ohjauksesta prosessi tai vastuunsaajaksi?

Kyllä

Ei

11. Kuvaile organisaatiossanne havaittuja ohjauksen toimintamalleja?

12. Millaisia haasteita tai ongelmakohtia olette havainneet ohjauksessa?

13. Millaisia avoimen AMK:n opiskelijan ohjaukseen liittyviä kehittämistoimia AMK:ssanne on käynnissä/suunnitella?

Kysely opiskelijoiden ohjauksesta avoimessa ammattikorkeakoulussa

Valtakunnallisen avoin AMK-kehittämisverkoston ohjauksen teemaryhmä selvittää avoimen AMKin opiskelijoiden ohjauksen käytänteitä ja ohjauskokemuksia. Teemaryhmän tavoitteena on koota yhteen ohjauksen hyviä käytänteitä ja malleja. Kyselyn kohdejoukkona ja vastaajina ovat vuonna 2015 olevat tai olleet avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijat.

Pyydämme sinua avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijana vastaamaan alla oleviin avoimen AMKin opiskelijoiden ohjaukseen liittyviin kysymyksiin. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia. Tuloksista tehdään yhteenveto, jota hyödynnetään työryhmän työskentelyssä. Tulosten raportoinneista ei käy ilmi yksittäisten opiskelijoiden tai ammattikorkeakoulujen vastaukset.

TAUSTATIEDOT

1. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen

2. Ikä *

- 20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-

3. Pohjakoulutus

- Peruskoulu
- Ammatillinen koulutus
- Lukio
- Korkeakoulututkinto

OPISKELU

4. Ammattikorkeakoulu, jossa opiskelet/opiskelit pääsääntöisesti: *

5. Koulutusala, jolla opiskelet/opiskelit:

- Humanistinen ja kasvatusala
- Kulttuuriala
- Luonnonvara-ala
- Luonnontiede
- Matkailu-, ravitsemis- ja talousala
- Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- Tekniikan ja liikenteen ala
- Turvallisuusala
- Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

6. Suoritatko/suorititko opintoja:

- Avoimen AMK:n polkuopintoina (tavoite 60 op/ tutkintoon hakeutuminen)
- Muuna isompana opintopakettina (yli 20 op)
- Yksittäisinä opintojaksoina

7. Osallistutko/osallistuitko:

- Päiväopintoihin
- Monimuoto-opintoihin
- Verkko-opintoihin

8. Opiskeletko/opiskelitko:

- tutkintoryhmän mukana
- erillistoteutuksessa/erillisryhmässä
- molemmissa

9. Opintojesi tavoitteena on:

- tutkintoon hakeutuminen
- valintakokeisiin valmentautuminen
- ammattitaidon täydentäminen/kehittäminen
- omaksi iloksi
- jokin muu, mikä?

10. Olitko/oletko työelämässä opintojen aikana:

- Kyllä
- Ei

11. Jos opintojakso/opiskelu keskeytyi tai jäi suorittamatta, mitkä olivat syyt siihen:

- Muuttunut elämäntilanne
- Liian vaikea kurssi
- Ohjauksen ja neuvonnan puute
- Sisällöt eivät vastanneet odotuksia
- Rahoitus tai muut ongelmat
- Muu, mikä?

TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

12. Mistä sait tiedon Avoimen AMK:n opinnoista?

- Lehestä
- www-sivuilta
- Avoimen AMK:n esitteestä
- Tuttavalta
- Sosiaalisesta mediasta
- Oppaista
- Infotilaisuuksista
- Jostain muualta, mistä?

13. Löysitkö tarvitsemasi tiedon Avoimen AMK:n tarjonnasta helposti (1=en ollenkaan, 5=todella hyvin):

1 2 3 4 5

Löytyisitkö tarvitsemasi tiedon Avoimen AMK:n tarjonnasta helposti

OHJAUS JA NEUVONTA

14. Arvioi oletko saanut tarpeeksi ohjausta seuraavilta tahoilta(1=en lainkaan, 5= todella hyvin):

	1	2	3	4	5	en ole käyttänyt
Avoimen toimistosta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opintotoimistosta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutusosalta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajatuutorilta/opiskelijavastaavalta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opinto-ohjaajalta/opintojen ohjaajalta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajalta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Arvioi kuinka hyvin sait ohjausta tai neuvontaa seuraaviin asioihin (1=en lainkaan, 5=todella hyvin):

	1	2	3	4	5	ei ole ollut tarvetta
Mistä koulutustarjonta löytyy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Miten koulutukseen ilmoittaudutaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Avoimen amk:n toiminta periaatteista ja pelisäännöistä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opintojen sisällöstä ja suoritustavoista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opintojen etuuksista, rahoituksesta ja työttömänä opiskelusta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oppilaitoksen käytännöistä ja palveluista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opintojen suunnitteluun ja/tai HOPSin tekemiseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oppimisvaikeuksissa tai muissa haastavissa tilanteissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IT-asioissa (tunnukset, etäoppimisympäristöt)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkinto-opiskelijaksi hakemisessa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkinto-opiskelijaksi siirtymisessä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Miten seuraavat ohjausmuodot ovat toimineet mielestäsi ohjauksessa (1=ei toimiva, 5=todella hyödyllinen):

	1	2	3	4	5	en ole kokeillut
Henkilökohtaiset keskustelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
S-posti	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Puhelin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Chat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skype	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Some	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteiset tilaisuudet/opiskelijainfot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ryhmäohjaus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tuutorointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Kerro vapaasti saamastasi ohjauksesta ja neuvonnasta: Voit käyttää apunasi seuraavia apukysymyksiä: Mitä onnistumisia koit ja missä olisi vielä kehitettävää? Mikä ohjausmuoto oli toimivin ja mikä taas ei? Mikä on ollut parasta opiskelussa ja saamassasi ohjauksessa? Mitkä ovat merkittävimmät haasteet opintojen suorittamisessa? Millaiset kokemukset sinulla on tutkintoryhmässä opiskelusta? Oletko saanut samalla lailla ohjausta kuin tutkinto-opiskelijat? Onko tiedonkulku avoimen toimijoiden ja alan välillä ollut saumatonta? jne,

18. Kehittämisisideasi opintojen ohjaukseen liittyen:

Kiitos vastauksista!

